

5 10 025

Računica za osnovne šole.

3. šolsko leto.

Spisal **Luka Lavtar.**

Predelal **Ljudevit Černež.** — Pregledal in dopolnil **Fran Fink.**

Cena vezani knjigi Din 16.—

Ljubljana 1933.

Alh

Računika

za osnovne šole

3. izdaja 1933

Priloge za vse šolske letnike od 1 do 1000

in za osnovne šole

avtor Ljuba Ljubič

Prejeto Ljubljani 1933. — Prejeto v Ljubljani 1933. — Prejeto v Ljubljani 1933.

Priloge za vse šolske letnike od 1 do 1000
in za osnovne šole
Priloge za vse šolske letnike od 1 do 1000
in za osnovne šole

Cena vezani knjigi Din 16

Ljubljana 1933.

Računica

za osnovne šole.

3. šolsko leto.

Računanje v številnem obsegu od 1 do 1000.

Peti izpremenjeni natisk.

Spisal **Luka Lavtar.**

Predelal **Ljudevit Černej.** — Pregledal in dopolnil **Fran Fink.**

Kot učno knjigo odobrilo ministrstvo prosvete
z odlokom O. N. br. 21971 z dne 30. III. 1933. in
glav. Prosv. Sav. S. br. 228 z dne 21. III. 1933.

Cena vezani knjigi Din 16.—

Ljubljana 1933.

Računica za osnovne šole.

2. izdaja leta 1953.

Računanje v številnem obsegu od 1 do 1000.

Priloge: 1. seznam vaj, 2. seznam vaj.

Opomba: Računice so namenjene učencem osnovnih šol.

Priloge: 1. seznam vaj, 2. seznam vaj.

21330/3

5 10025

A. Povzrajalni obrazec učne snovi v številnem obsegu od 1 do 100.

I. Shvatba števil.

Številna vaja.

1. Štej do 100!
2. Štej po 10 do 100! Do 40! do 80!
3. Štej od 25 do 36! od 56 do 72!
4. Štej od 28 na 3 naprej! od 46 na 7 nazaj! od 58 na 5 naprej!
5. Katero število je med: 25, 39, 38, 47, 99?
6. Katero število je pred: 37, 50, 85, 100?
7. Med katerima številoma je: 23, 37, 49, 51, 20, 50, 70, 100?

Številni obseg od 1 do 1000.

8. Katero desetično število je med 30, 60, 80?
9. Katero desetično število je pred 50, 70, 100?
10. Med katerima desetičnima številoma je 30, 40, 70, 90?
11. Katero desetično število je med 20 in 100? 50 in 100?
12. Katero desetično število so med 30 in 70? 10 in 40? 70 in 100?

Desetiška številna sestava.

1. 1m = ? dn; 4m = ? dn; 1dl = ? dl; 9dl = ? dl;
1lg = ? pl; 6lg = ? pl.
2. 1D = ? E; 3D = ? E; 4D = ? E; 9D = ? E.
3. 2dm = ? cm; 7lg = ? pl; 9dl = ? dl.
4. 4D 3E = ? E; 6D 7E = ? E; 8D 5E = ? E.
5. 10cm = ? dm; 20cm = ? dm; 10pl = ? lg;
40pl = ? lg; 10dl = ? dl; 80dl = ? dl.
6. 10E = ? D; 30E = ? D; 50E = ? D; 100E = ? D.
7. 27cm = ? dm ? cm; 54pl = ? lg ? pl; 93dl = ? dl ? dl.
8. 35E = ? D ? E; 62E = ? D ? E; 85E = ? D ? E.
9. 40 = ? D; 60 = ? D; 90 = ? D.
10. 62 = ? D ? E; 33 = ? D ? E; 86 = ? D ? E.

A. Ponavljalni obrazec učne snovi v številnem obsegu od 1 do 100.

I. Shvatba števil.

Števne vaje.

1. Štej do 100!
 2. Štej po 10 do 100! do 40! do 80!
 3. Štej od 23 do 36! od 58 do 72!
 4. Štej od 28 za 3 naprej! od 46 za 7 naprej! od 88 za 9 naprej!
 5. Katero število je za: 25, 39, 58, 87, 99?
 6. Katero število je pred: 37, 50, 85, 100?
 7. Med katerima številoma je: 23, 37, 49, 81, 20, 50, 80, 100?
 8. Katero število je med 39 in 41? 75 in 77? 98 in 100?
- Katera števila so med 45 in 49? 67 in 71? 85 in 90?
9. Katero desetišno število je za 30, 60, 80?
 10. Katero desetišno število je pred 50, 70, 100?
 11. Med katerima desetičnima številoma je 30, 40, 70, 90?
 12. Katero desetišno število je med 20 in 40? 60 in 80?
- 80 in 100? Katera desetišna števila so med 30 in 70? 10 in 40? 70 in 100?

Desetišna številna sestava.

1. $1 m = ? dm$; $4 m = ? dm$; $1 dl = ? cl$; $8 dl = ? cl$;
 $1 lg. = ? pl.$; $6 lg. = ? pl.$
2. $1 D = ? E$; $3 D = ? E$; $5 D = ? E$; $9 D = ? E$.
3. $2 dm 5 cm = ? cm$; $7 lg. 6 pl. = ? pl.$; $9 dl 4 cl = ? cl$.
4. $4 D 3 E = ? E$; $6 D 7 E = ? E$; $8 D 5 E = ? E$.
5. $10 cm = ? dm$; $20 cm = ? dm$; $10 pl. = ? lg.$;
 $40 pl. = ? lg.$; $10 cl = ? dl$; $80 cl = ? dl$.
6. $10 E = ? D$; $30 E = ? D$; $50 E = ? D$; $100 E = ? D$.
7. $27 cm = ? dm ? cm$; $54 pl. = ? lg. ? pl.$; $93 cl = ? dl ? cl$.
8. $38 E = ? D ? E$; $62 E = ? D ? E$; $85 E = ? D ? E$.
9. $40 = ? D$; $60 = ? D$; $90 = ? D$.
10. $62 = ? D ? E$; $53 = ? D ? E$; $86 = ? D ? E$.

II. Računanje v številnem obsegu od 1 do 100.

1. Golo računanje.

1. $6 + 2 =$	2. $85 + 5 =$	3. $46 + 50 =$
$7 + \cdot = 10$	$64 + \cdot = 70$	$23 + 72 =$
$8 = 5 + \cdot$	$56 + 7 =$	$27 + \cdot = 30$
$6 + 8 =$	$30 + 60 =$	$48 = 45 + \cdot$
$64 + 3 =$	$50 + 42 =$	$28 + 36 =$
—————		
4. $9 - 4 =$	5. $42 - 6 =$	6. $87 - 3 =$
$15 - 7 =$	$80 - 50 =$	$60 - 23 =$
$87 - 3 =$	$96 - 51 =$	$83 - 35 =$
$96 - \cdot = 90$	$75 - \cdot = 68$	$92 - \cdot = 69$
—————		
7. $3 \times 8 =$	8. $2 \text{ v } 18 =$	9. $\frac{1}{5}$ od 10 =
$7 \times 9 =$	$4 \text{ v } 32 =$	$\frac{1}{7}$ od 49 =
$5 \times 6 =$	$6 \text{ v } 36 =$	$\frac{1}{9}$ od 45 =
$4 \times 7 =$	$9 \text{ v } 81 =$	$\frac{1}{10}$ od 100 =

2. Imenska števila, uporabne naloge.

1. Ponovi znane mere!

2. Katera nastopnih števil

3 m, 5 l 2 dl, 7 lg., 6 bk, 2 lg., 6 kg 26 dkg, 7 dm, 4 D,
3 D 2 E, 9 D 1 E, 6 D, 3 D 5 E

so enoimenska, katera dvoimenska?

1. V nekem razredu je 5 klopi za dečke in 6 klopi za deklice. Kaj boš izračunal?

2. V vsaki klopi je prostora za 4 učence. Sestavi 3 račune!

3. Vpisanih je 19 dečkov in 21 deklic. Kaj vse lahko izračunimo?

4. Neki dan je radi zametov odsotnih 8 dečkov, deklic pa 5 več; a) koliko otrok je odsotnih, b) koliko je navzočih dečkov, c) koliko deklic, č) vseh otrok?

5. Razdeli med 4 učence prve klopi 12 peres na enake dele!

6. Neki dan manjka samo 1 deček. Učitelj postavi navzoče v vrste po dva in dva.

7. Sestavi sam slične naloge.

B. Števila od 1 do 1000.

I. Shvatba števil.

Šteвне vaje.

- Štej do 100!
a) 100, 200, ... 1000; b) 10, 20, 30, ... 100, 110, ... 1000;
c) 1, 2, 3, 4, ... 10, 11, ... 1000.
- Štej po 10 a) od 80 do 130, b) od 460 do 520, c) od 870 do 910!
- Štej od 1000 po 100 nazaj! 900, 800, ... 100, 0.
- Štej po 10 a) od 920 do 870, b) od 640 do 580, c) od 320 do 250 nazaj!
- Štej od 92 do 100, b) od 478 do 515, c) od 738 do 811!
- Štej a) od 912 do 897, b) od 703 do 689, c) od 408 do 391 nazaj!
- Katero število je za 99, 399, 199, 599, 799, 999!
- Katero število je pred 100, 200, 400, 600, 700, 1000?

Desetišna številna sestava.

1. $4 m = ? cm$	4. $530 cm = ? m ? dm$
$8 l = ? cl$	$940 cl = ? l ? dl$
$6 Din = ? p$	$820 pl. = ? bk. ? lg.$
$6 S = ? E$	$370 E = ? S ? D$
-
2. $500 cm = ? m$	5. $5 bk. 2 lg. 3 pl. = ? pl.$
$600 cl = ? l$	$6 m 3 dm 7 cm = ? cm$
$200 p = ? Din$	$8 l 6 dl 5 cl = ? cl$
$900 E = ? S$	$2 S 4 D 9 E = ? E$
-
3. $3 m 2 dm = ? cm$	6. $375 cm = ? m ? dm ? cm$
$5 l 4 dl = ? cl$	$756 cl = ? l ? dl ? cl$
$8 bk. 3 lg. = ? pl.$	$462 pl. = ? bk. ? lg. ? pl.$
$6 S 5 D = ? E$	$832 E = ? S ? D ? E$

Pisanje in čitanje števil.

1. Napiši v razpredelnico: 3 S, 5 D, 7 S 2 D, 9 S 3 D, 4 S 1 D 7 E, 8 S 4 D 9 E, 2 S 3 E, 5 S 6 E!

	T	S	D	E	
		3	0	0	300
			5	0	50
		7	2	0	720
		9	3	0	930
		4	1	7	417
		8	4	9	849
		2	0	3	203
		5	0	6	506

2. Prepiši števila desno od razpredelnice in čitaj jih!

3. Citaj nastopna števila: 700, 430, 573, 908, 652, 900, 324, 981, 640, 897, 209, 1000 i. t. d.

4. Napiši: štiristo, šeststo, trideset dve, sedemsto pet, devetsto dvajset sedem, tisoč, dvesto sedemdeset štiri! I. t. d.

5. Razstavi na T, S, D in E: 573, 625, 306, 1000, 850 i. t. d.

Sestavljanje in razstavljanje števil.

a)

1. $600 + 4 =$ 2. $800 + 50 =$ 3. $300 + 62 =$
 4. $503 + 20 =$ 5. $730 + 8 =$
-

b)

1. $405 = 400 + \cdot$ 2. $920 = 900 + \cdot$ 3. $234 = 200 + \cdot$
 4. $927 = 806 + \cdot$ 5. $985 = 980 + \cdot$
-

II. Seštevanje.

1. Ustno računanje.

Seštevanje samih desetičnih in samih stotičnih števil.

a)

1. a) $60\text{ cm} + 20\text{ cm}$ b) $60\text{ E} + 20\text{ E}$ c) $60 + 20$
 2. b) $30\text{ E} + 50\text{ E}$ c) $30 + 50$
 a) $60\text{ cm} + 20\text{ cm} = 6\text{ dm} + 2\text{ dm}$ i. t. d. 3. c) $40 + 30$

4. $30 + 20 =$ 5. $40 + 50 =$ 6. $70 + 30 =$ 7. $10 + 80 =$

Števili 30 in 20 imenujemo seštevanca, dobljeno število 50 pa vsoto. — Navedi seštevanca in vsoto v 5. (6. in 7.) nalogi!

b)

1. $80 + \cdot = 100$ 2. $70 + \cdot = 100$ 3. $60 + \cdot = 100$
 4. $100 + 10 =$ 5. $100 + 20 =$ 6. $100 + 40 =$

7. $\overset{20}{80} + \overset{10}{30} =$ 8. $70 + 50 =$ 9. $60 + 80 =$
 $90 + 20 =$ $70 + 80 =$ $50 + 90 =$
 $60 + 70 =$ $90 + 90 =$ $40 + 70 =$

Izmisli slične naloge!

10. Trgovec z ogljem proda nekega dne 30 q (50 q), drugega dne 60 q (80 q). Računaj!

11. V vinogradu sadé 80 trt, 20 trt se posuši. Računaj!

12. Dijak plača za stanovanje in hrano na dan 3 Dd.*); koliko plača za 6 dni?

13. $300\text{ cm} + 400\text{ cm} =$ 14. $200\text{ p} + 700\text{ p} =$
 15. $500\text{ cl} + 400\text{ cl} =$

$300\text{ cm} + 400\text{ cm} = 3\text{ m} + 4\text{ m} = 7\text{ m} = 700\text{ cm}$; $300\text{ cm} + 400\text{ cm} = 700\text{ cm}$.

*) Dd. = desetdinarnik = 10 Din, Dvd. = dvajsetdinarnik = 20 Din, Pd. = petdesetdinarnik = 50 Din, St. = stotak = 100 Din.

16. $300 E + 400 E =$ 17. $200 E + 700 E =$

18. $500 E + 400 E =$

$300 E + 400 E = 3 S + 4 S$ i. t. d.

19. $300 + 400 =$ 20. $200 + 700 =$ 21. $500 + 400 =$

$300 + 400 = 3 S + 4 S$ i. t. d.

Sestavi slične naloge!

22. a) $500 l + 300 l$ b) $500 E + 300 E$ c) $500 + 300$

23. b) $200 E + 600 E$ c) $200 + 600$

24. c) $800 + 100$

25. $300 + 500 =$ 26. $400 + 400 =$ 27. $100 + 900 =$

$200 + 700 =$ $300 + 600 =$ $600 + 400 =$

28. $60 + 20 =$ 29. $70 + 80 =$ 30. $200 + 600 =$

$30 + 70 =$ $300 + 700 =$ $400 + 500 =$

Navedi seštevanca in vsoto vsake prejšnje naloge!

31. a) Šivilja naredi v 6 dneh 18 moških srajc; koliko takih srajc naredi v 1 dnevu?

b) Šivilja naredi v 1 dnevu 4 ženske srajce; v koliko dneh naredi 12 takih srajc?

32. a) 1 par čevljev velja 9 Dd.; koliko parov se dobi za 36 (54) Dd.?

b) 7 parov čevljev velja 56 Dd.; koliko velja 1 par?

Prištevanje osnovnih števil k mešanim celim številom (S , D in E).

a)

1. $26 + 2 =$ 2. $81 + 9 =$ 3. $74 + 8 =$

$824 + 5 =$	$24 + 5 = 29$	$824 + 5 = 829$
4. $952 + 7 =$	5. $641 + 6 =$	6. $211 + 8 =$
$523 + 4 =$	$661 + 7 =$	$981 + 6 =$

b)

$158 + 4 =$	$58 + 4 = 62$	$158 + 4 = 162$
1. $765 + 9 =$	2. $949 + 7 =$	3. $367 + 5 =$
$658 + 8 =$	$733 + 9 =$	$849 + 4 =$
$896 + 6 =$	$797 + 5 =$	$584 + 7 =$
4. $655 + 3 =$	5. $653 + 7 =$	6. $478 + 6 =$
$795 + 5 =$	$991 + 9 =$	$896 + 8 =$

7. 351 (428) m dolg jarek podaljšajo za 8 (6) m; računaj!
8. Kos platna je 45 m dolg, 20 m ga odrežejo. Računaj!
9. Za 1 srajco se porabi 3 m platna; koliko za 9 takih srajc?
10. Šivilja naredi iz 16 m platna 8 srajc; koliko metrov platna porabi za 1 srajco?
11. Šivilja porabi za 1 srajco 3 m platna; koliko takih srajc naredi iz 18 m platna?

Prištevanje desetičnih števil.

1. a) $3\text{ dm } 7\text{ cm} + 5\text{ dm}$	b) $3\text{ D } 7\text{ E} + 5\text{ D}$	c) $37 + 50$
	2. b) $4\text{ D } 8\text{ E} + 5\text{ D}$	c) $48 + 50$
		3. c) $23 + 60$

4. $63 + 30 =$	5. $45 + 40 =$	6. $57 + 20 =$
----------------	----------------	----------------

$88 + 40 =$	$80 + 40 = 120$	$88 + 40 = 128$
7. $75 + 60 =$	8. $52 + 90 =$	9. $73 + 50 =$
$85 + 40 =$	$91 + 60 =$	$29 + 90 =$
$47 + 80 =$	$32 + 80 =$	$67 + 70 =$

10. a) Tesar zasluži na dan 3 Dd.; koliko zasluži v 6 (9) dneh?
b) Tesar zasluži na dan 3 Dd.; v kolikih dneh zasluži 21 (15) Dd.?

11. a) Za močnato jed se porabi 6 (8) jajec; koliko jajec se porabi za 5 (7) takih močnatih jedi?

b) Za močnato jed se porabi 6 (8) jajec; za koliko takih močnatih jedi se porabi 24 jajec?

$$\begin{array}{l} 12. 40 + 50 = \\ 20 + 90 = \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 13. 80 + 60 = \\ 600 + 400 = \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 14. 400 + 300 = \\ 200 + 800 = \end{array}$$

15. Vas je imela 60 (82) hiš; v zadnjih letih so jih postavili še 30. Računaj!

16. Od 80 dreves v sadovnjaku jih je prevrnil vihar 20 Vprašaj! Računaj!

17. Karel ima 4 suknje, na vsaki je 10 gumbov; koliko gumbov je na vseh suknjah?

18. V sadovnjaku stoji 48 dreves v 6 enakih vrstah; koliko dreves stoji v 1 vrsti?

19. Učitelj postavi 30 učencev v vrste po 5; koliko vrst je to?

$$\begin{array}{l} 20. a) 7 \text{ bk. } 3 \text{ lg. } + 4 \text{ lg. } = \\ a) 3 \text{ lg. } + 4 \text{ lg. } = 7 \text{ lg. } \end{array}$$

$$\begin{array}{l} b) 7 S 3 D + 4 D = \\ 7 \text{ bk. } 3 \text{ lg. } + 4 \text{ lg. } = 7 \text{ bk. } 7 \text{ lg. } \text{ i. t. d. } \end{array}$$

$$c) 730 + 40 =$$

$$\begin{array}{l} 21. a) 5 \text{ Dd. } 6 \text{ Din } + 2 \text{ Din } = \\ c) 560 + 20 = \end{array}$$

$$b) 5 S 6 D + 2 D =$$

$$\begin{array}{l} 22. a) 4 m 2 dm + 3 dm = \\ c) 420 + 30 = \end{array}$$

$$b) 4 S 2 D + 3 D =$$

$$23. a) 8 \text{ St. } 3 \text{ Dd. } + 5 \text{ Dd. } \quad b) 8 S 3 D + 5 D \quad c) 830 + 50 =$$

$$24. b) 6 S 1 D + 8 D \quad c) 610 + 80 =$$

$$25. c) 920 + 40 =$$

26. $250 + 20 =$ 27. $430 + 50 =$ 28. $710 + 70 =$
 $540 + 50 =$ $320 + 40 =$ $970 + 20 =$

Sestavi sam naloge!

29. a) $8\text{ dm} + 2\text{ dm} =$ b) $8\text{ D} + 2\text{ D} =$ c) $80 + 20 =$
 $8\text{ dm} + 2\text{ dm} = 10\text{ dm}$ ali 1 m i. t. d.

30. a) $6\text{ m } 8\text{ dm} + 2\text{ dm} =$ b) $6\text{ S } 8\text{ D} + 2\text{ D} =$ c) $680 + 20 =$
 $8\text{ dm} + 2\text{ dm} = 10\text{ dm}$ ali 1 m $6\text{ m } 8\text{ dm} + 2\text{ dm} = 7\text{ m}$

31. a) $7\text{ l } 9\text{ dl} + 1\text{ dl} =$ b) $7\text{ S } 9\text{ D} + 1\text{ D} =$ c) $790 + 4 =$

32. a) $4\text{ St. } 7\text{ Dd.} + 3\text{ Dd.}$ b) $4\text{ S } 7\text{ D} + 3\text{ D}$ c) $470 + 30$

33. b) $6\text{ S } 2\text{ D} + 8\text{ D}$ c) $620 + 80$

34. c) $590 + 10$

35. $370 + 30 =$ 36. $810 + 90 =$ 37. $420 + 80 =$
 $210 + 90 =$ $760 + 40 =$ $940 + 60 =$

Izmisli naloge!

- $790 + 40 =$ $790\text{ in } 10\text{ je } 800\text{ in } 30\text{ je } 830$ $790 + 40 = 830$
38. $470 + 80 =$ 39. $730 + 90 =$ 40. $190 + 70 =$
 $480 + 60 =$ $650 + 70 =$ $860 + 80 =$
 $550 + 90 =$ $190 + 90 =$ $360 + 50 =$

41. $260 + 30 =$ 42. $650 + 50 =$ 43. $750 + 80 =$
 $510 + 80 =$ $630 + 70 =$ $460 + 50 =$

Zgornja števila pomenijo Din; poišči sam primerne naloge!

44. Na vrtu stoji 120 (160) češpelj in 40 (80) jablan; koliko sadnih dreves je to?

45. V cerkvi je 80 ljudi, 24 jih gre domov. Računaj!

46. 1 barvnik velja 4 Din; koliko Din velja 6 takih barvnikov?

47. Koliko Din velja 1 peresnik, ako velja 8 takih peresnikov 24 Din?

48. 1 m sukna velja 8 Dd.; koliko metrov sukna dobiš za 24 Dd.?

49. $53 + 30 =$

50. $62 + 40 =$

51. $85 + 60 =$

$245 + 20 =$

$45 + 20 = 65$

$245 + 20 = 265$

52. $634 + 50 =$

53. $586 + 40 =$

54. $764 + 90 =$

$312 + 60 =$

$438 + 50 =$

$788 + 20 =$

$675 + 40 =$

$892 + 80 =$

$259 + 70 =$

Izmisli naloge!

55. Kmet pridelal na njivi 126 (154) hl, na drugi 60 (50) hl pšenice. Računaj!

56. Oče dobe od vinskega trgovca 86 l vina, 32 l dajo prijatelju. Računaj!

57. Gospodinja porabi na teden 7 l mleka; koliko v 4 tednih?

58. Gospodinja porabi v 5 tednih 20 l mleka; koliko na teden?

59. Gospodinja porabi na teden 6 l mleka; v kolikih tednih porabi 24 l?

Prištevanje dvošteviličnih števil.

a)

1. a) $2\text{ dm} + 3\text{ dm } 4\text{ cm}$

b) $4D + 3D 4E$

c) $20 + 34$

2. b) $4D + 2D 6E$

c) $40 + 26$

3. c) $50 + 72$

4. $50 + 26 =$

5. $30 + 58 =$

6. $40 + 53 =$

b)

1. $80 + \overbrace{34}^{30+4} =$

2. $90 + 43 =$

3. $70 + 58 =$

$90 + 48 =$

$70 + 46 =$

$80 + 57 =$

$20 + 93 =$

$60 + 87 =$

$50 + 72 =$

Sestavi slične naloge!

4. a) 1 l vina velja 9 (8) Din; koliko velja 6 (9) l vina?

b) 9 l vina velja 54 Din; koliko velja 1 l?

5. a) Za 1 obleko potrebujemo 3 m sukna; koliko metrov sukna potrebujemo za 7 (9) takih oblek?

b) Za 8 (6) oblek potrebujemo 40 (24) m sukna; koliko metrov sukna potrebujemo za 1 obleko?

$$6. \begin{array}{l} 32 + 24 = \\ 27 + 14 = \end{array}$$

$$7. \begin{array}{l} 54 + 25 = \\ 38 + 46 = \end{array}$$

$$8. \begin{array}{l} 65 + 12 = \\ 26 + 57 = \end{array}$$

$$9. \begin{array}{l} 83 + 76 = \\ 92 + 48 = \\ 86 + 44 = \end{array}$$

83 in 70 je 153 in 6 je 159

$$10. \begin{array}{l} 74 + 59 = \\ 75 + 98 = \end{array}$$

$$11. \begin{array}{l} 83 + 76 = 159 \\ 64 + 53 = \\ 34 + 77 = \end{array}$$

12. Zaboju tehta 34 (75) kg, drug 98 (52) kg. Računaj!

13. Od 52 kg moke porabijo mati 8 kg. Računaj!

14. Za 1 par nogavic porabimo 10 dkg volne; koliko za 6 parov?

15. 4 gospodinje razdele med seboj 36 kg kave na enake dele; koliko kilogramov dobi 1 gospodinja?

16. Več gospodinj si razdeli 24 kg kave tako, da dobi vsaka 8 kg; koliko gospodinj je bilo?

Ostale stopnje za prištevanje.

$$1. 320 + 600 =$$

$$2. \begin{array}{l} 400 + 320 = \\ 432 + 200 = \end{array}$$

$$3. 380 + 70 =$$

$$4. \begin{array}{l} 320 + 630 = \\ 430 + 254 = \end{array}$$

320 in 600 je 920 in 30 je 950

$$5. 324 + 530 =$$

$$6. 231 + 354 =$$

$$7. \begin{array}{l} 480 + 230 = \\ 270 + 345 = \end{array}$$

480 in 200 je 680 in 30 je 710

$$8. 385 + 450 =$$

$$9. \begin{array}{l} 480 + 20 = 710 \\ 583 + 234 = \end{array}$$

$$10. \begin{array}{l} 270 + 560 = \\ 390 + 480 = \\ 276 + 450 = \\ 562 + 280 = \end{array}$$

$$11. \begin{array}{l} 43 + 254 = \\ 86 + 572 = \\ 395 + 415 = \\ 247 + 368 = \end{array}$$

$$12. \begin{array}{l} 590 + 362 = \\ 180 + 756 = \\ 607 + 297 = \\ 293 + 707 = \end{array}$$

13. Ivanka je stara 24 let, njen brat Franjo je 9 let mlajši, koliko je star Franjo?

14. Mati potrebujejo v kuhinji vsak dan 5 jajec; koliko jajec potrebujejo na teden (7 dni)?

15. Koliko litrov mleka potrebuje gospodinja vsak dan, ako porabi na teden (7 dni) 14 l?

16. Mati porabijo vsak dan 4 jajca; koliko dni izhajajo z 28 jajci?

17. Mož je zaslužil 50 Din, žena pa 40 Din. Računaj!

18. Doma je imel mož že 150 Din, žena pa 100 Din. Vprašaj A! Računaj B!

19. Združi 13. in 14. nalogo ter sestavi 3 nove naloge!

20. V hranilnici sta imela ta zakonska 600 Din, pa je rekel mož ženi: „Ali veš, koliko denarja imava zdaj že skupaj?”

21. Žena je izračunila in je dejala možu: „Ti pa izračunaj, koliko še morava prihraniti, da bodeva imela 1000 Din!”

22. Sestavi sam slične naloge!

23. Mati je stara 45 let, oče je 10 let starejši; a) kako star je oče, b) koliko let štejeta oba skupaj?

24. Črez koliko časa bi dopolnila oče in mati v 23. nalogi 60 let?

25. Kako star bi bil vsak črez 20 let?

26. Ženila sta se pred 20 leti; kako stara sta bila tedaj?

27. Imata 3 sine in 2 hčeri. Sinovi so stari 19 let, 15 let, in 10 let, hčerki pa 13 let in 8 let. Izračunaj a) koliko je najstarejši brat starejši od drugih otrok, b) mlajša hčerka mlajši nego drugi otroci, c) kaka razlika je v starosti med 10 letnim sinom in drugimi otroci, č) koliko let štejejo vsi otroci skupaj, d) kolika razlika je med skupno starostjo otrok in staršev!

28. Sestavi sam slične naloge z ozirom na svoj dom!

29. Čitanka stane ... Din, računica pa ... Din. Poglej ceno v knjigi! Kaj vse lahko izračuniš?

30. Čitanka ima ... strani, računica pa ... strani; koliko strani imata obe knjigi skupaj?

31. Koliko strani bi morala računica še imeti, da bi jih imela toliko kakor čitanka?
32. Sestavi sam slične naloge!

Mešane naloge.

1. Šivilja kupi 3 kose platna, prvi je 33 *m*, drugi 45 *m*, tretji pa 39 *m* dolg. Kaj boš izračunil?
2. Za 1 srajco se rabi 3 *m* platna; koliko srajc se lahko naredi iz vsakega kosa?
3. Od prvega kosa platna odreže šivilja 15 *m*. Računaj!
4. V 1 dnevu naredi šivilja 3 srajce; v koliko dneh porabi posamezne kose? (1. naloga.)
5. Za vsako srajco računi . . . Din; koliko zasluži a) na dan, b) na teden? Koliko bo zaslužila pri vsem platnu?
-
6. Kmet je kupil 80 jablan, 30 hrušk in 10 sliv. Kaj boš izračunil?
7. Vsako drevesce je stalo 8 Din.
8. Kmet je plačal s tisočakom.
9. Delavec je naredil za ta drevesca na dan po 10 jam.
10. Zaslužil je na dan po 20 Din.
11. Vsa drevesa so posadili v 6 enakih vrst.
12. Koliko vrst bi bilo treba, ako bi jih bilo v vsaki a) po 10, b) po 30?
13. Od vsajenih drevesc se jih je 12 posušilo. Računaj!

-
14. Kmetica da v mlin 2 vreči žita, prva tehta 50 *kg*, druga 35 *kg*.
15. Dobi 72 *kg* moke in 10 *kg* otrob, drugo se je razprašilo.
16. Iz te moke speče gospodinja 6 krat enako veliko kruha; koliko *kg* vzame vsakokrat?
17. Za vsak hleb porabi 2 *kg* moke.
18. Na dan porabijo povprečno 1 hleb kruha; kako dolgo bo izhajala z moko?

19. Trговец dobi 2 zaboja sladkorja, vsak tehta 56 *kg*. Prazen zaboj tehta 6 *kg*. Kaj boš izračunil?

20. V predal presuje 25 *kg*; a) koliko *kg* sladkorja je še v zabojih, b) kolikokrat se lahko napolni predal?

21. Na dan proda povprečno 5 *kg* sladkorja, a) v koliko dneh bo izpraznil predal? Kaj še lahko izračunimo?

22. Pri vsakem *kg* ima trgovec 2 Din dobička. Računaj!

23. Kmetica ima 3 krave, vsaka da na dan povprečno po 10 *l* mleka. Računaj!

24. Doma porabi na teden po 30 *l* mleka, ostanek proda. Računaj na dva načina!

25. Za 1 *l* mleka dobi 2 Din.

26. Koliko mleka bi lahko prodala ta gospodinja, ako bi imela samo 1 kravo in koliko bi dobila zanj?

27. Te krave tehtajo po 4 *q*.

28. Koliko sena porabijo te 3 krave na leto, ako ga porabi vsaka krava povprečno po 40 *q*?

Ponavljalni obrazec.

1. $5 + 4 =$

$8 + 7 =$

2. $56 + 3 =$

$65 + 8 =$

3. $40 + 30 =$

$60 + 70 =$

$400 + 500 =$

4. $50 + 42 =$

$80 + 75 =$

5. $23 + 60 =$

$95 + 80 =$

6. $23 + 54 =$

$65 + 27 =$

$78 + 91 =$

$86 + 85 =$

7. $400 + 260 =$

8. $380 + 500 =$

9. $634 + 5 =$

$478 + 9 =$

10. $358 + 30 =$

$576 + 80 =$

11. $440 + 250 =$

$180 + 370 =$

12. $560 + 224 =$

$380 + 476 =$

13. $658 + 320 =$

$372 + 460 =$

14. $321 + 462 =$

$578 + 316 =$

$283 + 176 =$

$468 + 257 =$

Črte in koti.

1. Oglej si ravne robe (črte) na raznih manjših predmetih (škatile, kocke za igranje, knjige i. t. d.), izmeri in nariši jih na tablo, ozir. v zvezke!

2. Nariši, kako se stikata dve črti in tvorita vogel (kot)!

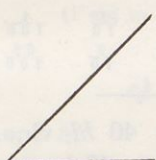
3. Izreži take kote iz papirja in primerjaj jih tako, da polagaš drugega na drugega!

4. Poišči take kote v šolski sobi!

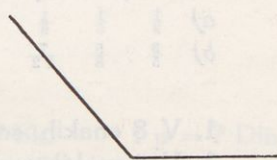
5. Oglej si risbo in primerjaj poedine vrste kotov med seboj! Preriši jih!

pravi kot

ostri kot

topi kot

6. Oglej si pisemsko kuverto tam, kjer se zalepi, in določi vse kote, ki jih vidiš!

Ulomki.

Shvatba ulomkov.

1. Razreži 1 jabolko na polovici, drugo na tretjine, četrte ...

2. Kako dobimo iz 1 hleba polovici (tretjine, četrte, ... desetine) hleba?

3. 1 cel hleb = ? polovic (tretjin, četrtn, ... deset) hleba?

2 cela hleba = ? polovic (tretjin, četrtn, ... deset) ?

10 celih hlebov = ? polovic (tretjin, četrtn, ... deset) ?

4. 1 celota = ? polovic (tretjin, četrtn, ... deset) ?

2 celoti = ? polovic (tretjin, četrtn, ... deset) ?

3 celote = ? polovic (tretjin, četrtn, ... deset) ?

i. t. d.

10 celot = ? polovic (tretjin, četrtn, ... deset) ?

1. Krčmar ima 8 enakih sodov, vsak drži 5 *hl*. Vprašaj! Računaj!
2. 1 sveženj tehta 8 *kg*; koliko tehta 5 takih svežnjev?
3. Za 1 srajco se porabi 3 *m* platna; koliko za 6 takih srajc?

Pisanje in čitanje ulomkov.

4. Napiši le s števili:

- a) 1 polovico, 1 petino, 1 devetino, 1 šestnajstino, 1 desetino, 1 stotino, 1 tisočino. (1 pol. = $\frac{1}{2}$.)
- b) 2 tretjini, 3 četrtnine, 4 sedmine, 5 osmin, 7 šestnajstin, 15 dvaintridesetin, 3 desetine, 47 stotin, 137 tisočin.

5. Čitaj nastopne ulomke:

- a) $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{6}$ $\frac{1}{9}$ $\frac{1}{20}$ $\frac{1}{32}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{100}$ $\frac{1}{1000}$
- b) $\frac{3}{5}$ $\frac{5}{8}$ $\frac{7}{12}$ $\frac{11}{18}$ $\frac{23}{45}$ $\frac{9}{10}$ $\frac{65}{100}$ $\frac{428}{1000}$

1. V 8 enakih sodov gre 40 *hl* vina. Vprašaj! Računaj!
2. Več enakih svežnjev tehta 48 *kg*, vsak po 8 *kg*. Vprašaj! Računaj!
3. Iz 9 pol papirja nareže Ivan 72 listov; koliko iz 1 pole?
4. Iz 24 *m* platna narede mati srajce, za vsako porabijo 3 *m*; koliko srajc je to?

Vrstne vaje.

1. $8 + 9$

$17 + 9$

$26 + 9$

i. t. d. do 206

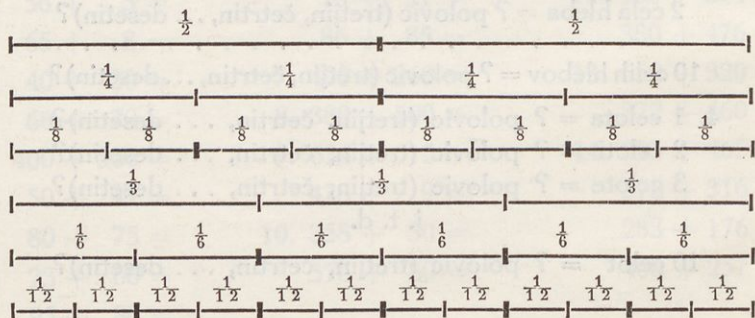
2. $5 + 8$

$13 + 8$

$21 + 8$

i. t. d. do 165

Razkazanje ulomkov na črtah.

a)

1. Pokaži na daljicah $\frac{1}{2}$, $\frac{2}{3}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{3}{6}$, $\frac{5}{8}$, $1\frac{0}{2}$!

2. 1 celota = $\frac{?}{?}$ ($\frac{?}{?}$ $\frac{?}{?}$ $\frac{?}{?}$ $\frac{?}{?}$).

3. 2 celoti = $\frac{?}{?}$ ($\frac{?}{?}$ $\frac{?}{?}$ $\frac{?}{?}$ $\frac{?}{?}$).

4. 4 celote = $\frac{?}{?}$, 6 celot = $\frac{?}{?}$, 5 celot = $\frac{?}{?}$.

b)

1 dm = ? m

1 cm = ? dm

1 dl = ? l

1 cl = ? dl

1 pl. = ? lg.

(1 dm = $\frac{?}{?}$ m)

c)

1 cm = ? m

1 l = ? hl

1 pl. = ? bk.

1 p = ? Din

1 kg = ? q

1 dkg = ? kg

(1 cm = $\frac{?}{?}$ m)

č)

1 celota = $\frac{?}{?}$

3 celote = $\frac{?}{?}$

1 celota = $\frac{?}{?}$

8 celot = $\frac{?}{?}$

Vrstne vaje.

1. 1 celota = $\frac{?}{?}$

2 celoti = $\frac{?}{?}$ i. t. d.

10 celot = $\frac{?}{?}$

2. 1 celota = $\frac{?}{?}$

2 celoti = $\frac{?}{?}$ i. t. d.

10 celot = $\frac{?}{?}$

3. $30 + 50 = 80$

4. $12 + 40 = 52$

5. $92 + 6 = 98$

$80 + 50 = 130$

$52 + 40 = 92$

$98 + 6 = 104$

$130 + 50 = \dots$

$92 + 40 = \dots$

$104 + 6 = \dots$

i. t. d. do 980

do 972

i. t. d. do 218

Sklepni računi.

1. a) 1 m sukna velja 6 Dd.; koliko veljajo 3 m?

b) 1 m sukna velja 6 Dd.; koliko metrov sukna velja 24 Dd.?

c) 5 m sukna velja 30 Dd.; koliko Dd. velja 1 m?

2. a) 1 deček dobi 8 Din b) 1 deček dobi 8 Din c) 7 dečkov dobi 42 Din
4 dečki dobe ? Din ? dečkov dobi 32 Din 1 deček dobi ? Din

3. a) V 1 dnevu zasluži oseba 2 Dd. b) v 1 dnevu zasluži oseba 3 Dd.
V 8 dneh zasluži oseba ? Dd. b) v ? dneh zasluži oseba 27 Dd.

c) v 6 dneh zasluži oseba 24 Dd.
v 1 dnevu zasluži oseba ? Dd.

4. Gospodar kupi 8 m platna za 72 Din; koliko velja 1 m?
 5. Med več ubožcev razdelimo 48 Din; koliko ubožcev je bilo, ako dobi vsak 6 Din?
 6. 1 l petroleja stane 7 Din; koliko 5 l?
 7. Koliko l petroleja dobimo za 35 Din, ako stane 1 l 7 Din?
 8. Npravi sam take naloge!
 9. Oče imajo 57 Dd. in kupijo 6 stolov po 6 Dd.; koliko denarja jim ostane?
 10. Nekdo ima 80 Din dolga, plača pa najprej 40 Din, potem 30 Din; koliko ostane še dolžan?
 Kako moreš ta račun še izvršiti?

Vrstne vaje.

1. 1 (2, 3, 4 ... 10) celot = $\frac{?}{2}$ ($\frac{?}{3}$, $\frac{?}{4}$, $\frac{?}{5}$, ... $\frac{?}{10}$).

1 celota = $\frac{2}{2}$ 2 celoti = 2krat $\frac{2}{2} = \frac{4}{2}$

2. 13 + 28

41 + 28

69 + 28

i. t. d. do 993

3. 12 + 136

148 + 136

284 + 136

i. t. d. do 964

4. Štej po 2 do 20! po 3 do 30! po 4 do 40! ... po 10 do 100!

5. To napiši! Tako-le:

2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20.

Mešana števila.

Čitaj mešana števila: $2\frac{3}{4}$, $1\frac{5}{8}$, $5\frac{2}{3}$, $6\frac{5}{8}$!

Napiši mešana števila in čitaj jih!

1. a) Oče kupijo 9 m sukna za zimske obleke in plačajo 72 Dd.; koliko desetdinarnikov velja 1 m?

9 m sukna velja 72 Dd.

1 m sukna velja ? Dd.

b) Oče plačajo za 1 m sukna 7 Dd.; koliko metrov sukna so kupili, ker so izdali 63 Dd.?

1 m sukna velja 7 Dd.

? m sukna velja 63 Dd.

2. a) Med 6 ubožcev razdele 42 Din; koliko dinarjev dobi 1 ubožec?

b) Med več ubožcev razdele 48 Din na enake dele, vsak dobi 6 Din; koliko ubožcev je bilo?

3. Strojari kupi 48 kož, in sicer 20 kravín, 25 volovín, ostale so bile konjine; koliko konjin je kupil?

4. Gospodinja kupi 28 kg sladkorja, porabi pa na teden 2 kg. Koliko kilogramov sladkorja ima še, ko je minilo 5 tednov?

2. Pismeno seštevanje.

1. a) $\begin{array}{r} 3 \text{ Din} \\ \underline{5 \text{ Din}} \end{array}$ b) $\begin{array}{r} 2 \text{ l} \\ \underline{4 \text{ l}} \end{array}$ 2. a) $\begin{array}{r} 2 \text{ m} \\ \underline{3 \text{ m}} \end{array}$ b) $\begin{array}{r} 9 \text{ dm} \\ \underline{4 \text{ dm}} \end{array}$ c) $\begin{array}{r} 5 \text{ cm} \\ \underline{6 \text{ cm}} \end{array}$

1 m 3 dm 1 dm 1 cm

3. $\begin{array}{r} 1 \text{ l } 2 \text{ dl} \\ \underline{3 \text{ l } 5 \text{ dl}} \end{array}$ 4. $\begin{array}{r} 4 \text{ bk. } 3 \text{ lg. } 3 \text{ pl.} \\ 1 \text{ bk. } 3 \text{ lg. } 8 \text{ pl.} \\ \underline{2 \text{ bk. } 1 \text{ lg. } 4 \text{ pl.}} \end{array}$ 5. $\begin{array}{r} 1 \text{ m } 6 \text{ dm } 7 \text{ cm} \\ 3 \text{ m } 2 \text{ dm } 4 \text{ cm} \\ 2 \text{ m } 4 \text{ dm } 1 \text{ cm} \\ \underline{2 \text{ m } 3 \text{ dm } 6 \text{ cm}} \end{array}$

6. $\begin{array}{r} 3 \text{ D } 2 \text{ E} \\ \underline{1 \text{ D } 5 \text{ E}} \end{array}$ 7. $\begin{array}{r} 6 \text{ S } 3 \text{ D } 4 \text{ E} \\ \underline{1 \text{ S } 4 \text{ D } 8 \text{ E}} \end{array}$ 8. $\begin{array}{r} 1 \text{ S } 5 \text{ D } 8 \text{ E} \\ 2 \text{ S } 3 \text{ D } 7 \text{ E} \\ \underline{4 \text{ S } 6 \text{ D } 9 \text{ E}} \end{array}$

Navedi seštevance in vsoto vsake teh nalog!

<p>9. a) $\begin{array}{r} 6 \\ 8 \\ \hline 14 = 1 D 4 E \end{array}$</p>	<p>b) $\begin{array}{r} 7 \\ 6 \\ 8 \\ \hline 21 = 2 D 1 E \end{array}$</p>	<p>c) $\begin{array}{r} 9 \\ 8 \\ 7 \\ 6 \\ 4 \\ 9 \\ \hline 43 = 4 D 3 E \end{array}$</p>
--	--	---

Pretvori ustno v nastopnih nalogah števila v večimenska in jih seštej:

<p>č) $\begin{array}{r} 32 \\ 64 \\ \hline \end{array}$</p>	<p>d) $\begin{array}{r} 324 \\ 243 \\ \hline 132 \end{array}$</p>	<p>e) $\begin{array}{r} 18 \\ 13 \\ \hline \end{array}$</p>	<p>f) $\begin{array}{r} 267 \\ 178 \\ 136 \\ \hline 243 \end{array}$</p>
--	--	--	---

Izvrši te naloge še enkrat, pa tako, da imen ne izgovarjaš!

($4 + 2 = 6$, $6 + 3 = 9$; $3 + 8 = 11$, zapišem 1 ednico, 1 desetico štejem naprej $1 + 1 = 2 \dots + 1 = 3$
 $3 + 6 = 9 \dots + 8 = 17 \dots + 7 = 24$, 4 zapišem, ostane 2,
 $2 + 4 = 6 \dots + 3 \dots$ i. t. d.).

Navedi seštevance in vsoto nalog 9. a), b), c), č), d), e), f)!

10. $\begin{array}{r} 31 \\ 25 \\ 43 \\ \hline \end{array}$	11. $\begin{array}{r} 24 \\ 30 \\ 45 \\ \hline \end{array}$	12. $\begin{array}{r} 43 \\ 4 \\ 22 \\ \hline \end{array}$	13. $\begin{array}{r} 124 \\ 232 \\ 302 \\ \hline \end{array}$	14. $\begin{array}{r} 530 \\ 67 \\ 102 \\ \hline \end{array}$
---	---	--	--	---

15. $\begin{array}{r} 67 \\ 25 \\ 83 \\ \hline \end{array}$	16. $\begin{array}{r} 27 \\ 9 \\ 48 \\ \hline \end{array}$	17. $\begin{array}{r} 216 \\ 354 \\ 98 \\ \hline \end{array}$	18. $\begin{array}{r} 309 \\ 287 \\ 112 \\ \hline \end{array}$	19. $\begin{array}{r} 48 \\ 367 \\ 524 \\ \hline \end{array}$
---	--	---	--	---

20. $\begin{array}{r} 9 \\ 35 \\ 108 \\ 47 \\ 590 \\ \hline \end{array}$	21. $\begin{array}{r} 321 \\ 87 \\ 462 \\ 116 \\ 5 \\ \hline \end{array}$	22. $\begin{array}{r} 231 \\ 4 \\ 86 \\ 230 \\ 227 \\ 105 \\ \hline \end{array}$	23. $\begin{array}{r} 139 \\ 125 \\ 7 \\ 39 \\ 52 \\ 346 \\ \hline \end{array}$	24. $\begin{array}{r} 218 \\ 167 \\ 305 \\ 97 \\ 172 \\ \hline \end{array}$
--	---	--	---	---

Seštej naslednja števila *a)* po navpičnem, *b)* po vodoravnem redu (napiši seštevanke drugega pod drugega):

	25.	26.	27.	28.	29.				
30.	28	+	19	+	84	+	63	+	45
31.	15	+	46	+	27	+	38	+	62
32.	37	+	8	+	45	+	18	+	29
33.	9	+	54	+	93	+	27	+	34
34.	<u>90</u>	+	<u>68</u>	+	<u>70</u>	+	<u>6</u>	+	<u>87</u>

	35.	36.	37.	38.	39.				
40.	235	+	109	+	52	+	378	+	210
41.	182	+	67	+	518	+	7	+	129
42.	374	+	8	+	107	+	63	+	307
43.	93	+	445	+	224	+	119	+	9
44.	<u>5</u>	+	<u>231</u>	+	<u>60</u>	+	<u>536</u>	+	<u>168</u>

Seštej seštevanke v vodoravni smeri, ne da bi jih podpisal:

45.	65	+	83	+	56	+	97	+	76	+	32	=
46.	612	+	18	+	132	+	81	+	152	=		
47.	6	+	62	+	9	+	84	+	52	+	98	=
48.	345	+	200	+	54	+	280	+	107	=		

49. Kmet je posejal 150 *a* pšenice, 100 *a* rži in 60 *a* ječmena; koliko vsega skupaj?

50. Nažel je 80 kop pšenice, 50 kop rži in 30 kop ječmena. Računaj!

51. Namlatil je 27 *hl* pšenice, 20 *hl* rži in 9 *hl* ječmena. *A* vprašaj! *B* računaj!

52. Pšenica je tehtala 20 *q*, rž 14 *q* in ječmen 6 *q*. Kaj boš izračunil?

53. Kmet je prodal 10 *q* pšenice, 6 *q* rži in 3 *q* ječmena. Računaj!

Seštevanje enakih seštevancev.

1. a) 2 lg. 2 lg. <u>2 lg.</u>	b) 3 pl. 3 pl. <u>3 pl.</u>	c) 2 lg. 3 pl. 2 lg. 3 pl. <u>2 lg. 3 pl.</u>
--------------------------------------	-----------------------------------	---

2. 1 m 2 dm 2 cm 1 m 2 dm 2 cm 1 m 2 dm 2 cm <u>1 m 2 dm 2 cm</u>	3. 2 l 3 dl 4 cl 2 l 3 dl 4 cl <u>2 l 3 dl 4 cl</u>
--	---

4. 4 D 3 E <u>4 D 3 E</u>	5. 3 S 2 D 1 E 3 S 2 D 1 E <u>3 S 2 D 1 E</u>	6. 2 S 1 D 6 E 2 S 1 D 6 E 2 S 1 D 6 E <u>2 S 1 D 6 E</u>
------------------------------	---	--

7. 23 <u>23</u>	8. 132 132 <u>132</u>	9. 218 218 <u>218</u>	10. 238 238 238 <u>238</u>
--------------------	-----------------------------	-----------------------------	-------------------------------------

11. Napiši število 92 (168, 195, 209) štirikrat drugo pod drugo in seštej!

12. Napiši poljubna dvoštevilska števila 5 krat, 6 krat, 7 krat, 8 krat, 9 krat drugo pod drugo in jih seštej!

13. Trгоvec je izkupil prvi dan 316 Din, drugi dan pa 128 več; koliko skupaj?

a) 316 Din 128 Din <u> </u> 444 Din	b) 316 Din 444 Din <u> </u> 760 Din
---	---

14. Kmet pridelal 166 hl pšenice, prihodnjega leta 82 hl več; koliko pšenice pridelal v obeh letih?

15. Trгоvec dobi 360 kg sladkorja, kave pa 124 kg več; koliko kilogramov dobi vsega skupaj?

16. Izmed treh bratov podeduje najmlajši 284 Din, drugi 120 Din več ko prvi in tretji 16 Din več ko drugi; koliko podedujejo vsi skupaj?

17. Mizar ima 70 desek, uporabi jih najprej 12, potem 36; koliko desek ima še? _____

1. a) $2\ m\ 3\ dm\ 4\ cm$	b) $2\ S\ 3\ D\ 4\ E$	c) 234
$1\ m\ 4\ dm\ 5\ cm$	$1\ S\ 4\ E\ 5\ E$	145
<u>$3\ m\ 5\ dm\ 9\ cm$</u>	<u>$3\ S\ 5\ D\ 9\ E$</u>	<u>359</u>

2. b) $3\ S\ 6\ S\ 8\ E$	c) 368
$1\ S\ 7\ D\ 9\ E$	179
<u>$2\ S\ 5\ D\ 6\ E$</u>	<u>256</u>

3. c) 436
78
124
<u>286</u>

Sklep od enote na množino in obratno.

1. 1 zvezek ima 6 pol; koliko pol imajo 3 zvezki?

1 zvezek (enota) ... 6 pol
<u>3 zvezki (množina) ... ? pol</u>

2. Za srajco se porabi 3 m platna; koliko za 5 srajc?

3. 3 zvezki imajo 15 pol; koliko pol ima 1 zvezek?

3 zvezki (množina) ... 15 pol
<u>1 zvezek (enota) ... ? pol</u>

4. Za 5 enakih srajc se porabi 15 m platna; koliko metrov platna se porabi za 1 srajco?

Sestavi sam slične račune po tabeli za dnevne cene!

Ulomki.

1. $3\frac{1}{2} = \frac{?}{?}$ $4\frac{2}{3} = \frac{?}{?}$ $1\frac{3}{4} = \frac{?}{?}$ $2\frac{3}{5} = \frac{?}{?}$ $4\frac{5}{6} = \frac{?}{?}$ $5\frac{3}{7} = \frac{?}{?}$
 (1 celota = $\frac{?}{?}$ 3 celote = 3 krat $\frac{?}{?}$ ali $\frac{?}{?}$ $\frac{?}{?} + \frac{1}{2} = \frac{?}{?}$ $3\frac{1}{2} = \frac{?}{?}$)

2. a) $\frac{1}{2} + \frac{3}{2} =$ b) $\frac{2}{3} + \frac{7}{3} =$ c) $\frac{1}{5} + \frac{2}{5} + \frac{3}{5} =$

3. a) $3\frac{1}{2} + 1 =$ b) $3 + 2\frac{1}{3} =$ c) $6 + 7 + 3\frac{2}{5} =$

4. a) $4\frac{1}{2} + 3\frac{1}{2} =$ b) $2\frac{1}{3} + 3\frac{2}{3} =$ c) $1\frac{2}{6} + 3\frac{5}{6} + 4\frac{3}{6} =$

5. $\frac{2}{10} + \frac{3}{10} =$

6. $\frac{17}{100} + \frac{12}{100} + \frac{8}{100} =$

7. $\frac{20}{1000} + \frac{45}{1000} + \frac{30}{1000} + \frac{70}{1000} =$

8. $4\frac{7}{10} + 3\frac{2}{10} =$

9. $1\frac{4}{100} + 3\frac{7}{100} + 8\frac{4}{100} =$

10. $1\frac{3}{1000} + 8\frac{7}{1000} =$

11. Nekdo izda $2\frac{1}{8}$ Din, $1\frac{1}{8}$ Din in $2\frac{3}{8}$ Din; koliko vsega skupaj?
12. Trgovec proda $3\frac{1}{2}$ m, $2\frac{1}{2}$ m in $5\frac{1}{2}$ m sukna. Računaj!
13. 3 delavci dogotovijo delo. A je delal $2\frac{1}{4}$ dni, B $3\frac{3}{4}$ dni, C 5 dni. Računaj!

14. Gospodinja porabi na teden 8 l mleka; koliko v 7 tednih?
15. Dekla zasluži v 5 mesecih 1 Pd.; koliko v 1 mesecu?

Pravokotniki.

1. Oglej si škatlo za vžigalice, preštej ploskve, izmeri pri vsaki ploskvi robe in nariši vse ploskve na list papirja!

2. Koliko četverkotnikov si dobil, koliko je enako velikih?

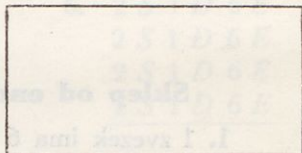
3. Primerjaj medsebojno lego stranic in kote teh pravokotnikov!

Kakšni so koti? Zakaj se torej imenujejo taki četverkotniki pravokotniki?

4. Izreži narisane pravokotnike! Pravokotnik je geometrični lik.

5. Poišči v šolski sobi še druge pravokotnike in preiši jih tako, da narišeš namestu m prave mere dm ali cm ! (Umanjšano merilo!) Nariši v takem merilu šolsko sobo (tla)!

6. Nariši pravokotnik, ki je $4\frac{1}{2}$ cm dolg in $3\frac{1}{2}$ cm visok!

pravokotnik

III. Odštevanje.

1. Ustno računanje.

Odštevanje samih desetičnih in samih stotičnih števil.

a)

1. a) $80\text{ cm} - 50\text{ cm}$ b) $80\text{ E} - 50\text{ E}$ c) $80 - 50$

2. b) $90\text{ E} - 30\text{ E}$ c) $90 - 30$

3. c) $70 - 20$

$80\text{ cm} - 50\text{ cm} = 8\text{ dm} - 5\text{ dm} = 3\text{ dm} = 30\text{ cm}$ $80\text{ cm} - 50\text{ cm} = 30\text{ cm}$

4. $50 - 20 =$ 5. $90 - 50 =$ 6. $100 - 30 =$
 $100 - 40 =$ $70 - 40 =$ $80 - 70 =$

Število 50 imenujemo zmanjševanec (minuend), število 20 odštevanec (subtrahend), dobljeno število 30 pa ostanek. — Navedi minuend, subtrahend in ostanek 4. (5., 6.) naloge!

b)

7. $50 = 30 +$ 8. $80 = 40 +$ 9. $60 = 10 +$
 10. $120 - 20 =$ 11. $140 - 40 =$ 12. $180 - 80 =$
 13. $120 - \overbrace{30}^{-20-10} =$ 14. $130 - 50 =$ 15. $150 - 90 =$
 $110 - 20 =$ $180 - 60 =$ $160 - 90 =$
 $140 - 80 =$ $120 - 60 =$ $140 - 90 =$

Izmisli sam naloge!

16. Vinotržec proda od 130 (120) hl vina 40 (50) hl. Računaj!

17. V gozdu stoji 150 (170) hrastov, posekajo jih 60 (90); koliko hrastov še stoji?

18. 3 delavci dovrše delo v 5 dneh; v kolikih dneh dovrši to delo 1 delavec?

19. $500\text{ cm} - 200\text{ cm} = 5\text{ m} - 2\text{ m} = 3\text{ m} = 300\text{ cm}.$
 $500\text{ cm} - 200\text{ cm} = 300\text{ cm}.$

20. $900\text{ p} - 400\text{ p} =$ 21. $700\text{ pol} - 300\text{ pol} =$

22. $600\text{ E} - 300\text{ E} =$ 23. $800\text{ E} - 500\text{ E} =$
 24. $900\text{ E} - 300\text{ E} =$

25. $700 - 200 =$ $7\text{ S} - 2\text{ S} = 5\text{ S} = 500$ $700 - 200 = 500$

26. $900 - 600 =$ 27. $600 - 400 =$

Sestavi od 25. do 27. po eno uporabno nalogo!

28. a) $600 m - 200 m$ b) $600 E - 200 E$ c) $600 - 200$
 29. b) $800 E - 400 E$ c) $800 - 400$
 30. c) $900 - 200$

-
31. $800 - 500 =$ 32. $900 - 400 =$ 33. $1000 - 100 =$
 $600 - 400 =$ $800 - 300 =$ $1000 - 700 =$

Navedi minuend, subtrahend in ostanek predstojećih nalog!

-
34. $80 - 50 =$ 53. $120 - 30 =$ 36. $150 - 70 =$
 $700 - 400 =$ $1000 - 600 =$ $800 - 500 =$

37. Trgovca *A* in *B* naročita 700 (900) g ovsa, *A* vzame 400 (300) g. Vprašaj! Računaj!

38. a) V 1 dnevu naredi šivilja 3 moške srajce; koliko v 6 dneh?

b) Šivilja naredi v 8 dneh 24 moških srajc; koliko v 1 dnevu?

39. a) 5 (9) šivilj naredi več srajc v 6 (8) dneh; v kolikih dneh dovrši 1 šivilja to delo?

b) 1 šivilja naredi več srajc v 30 (72) dneh; v kolikih dneh dovrši to delo 5 (9) šivilj?

Odštevanje osnovnih števil.

a)

1. $75 - 3 =$ 2. $81 - 6 =$ 3. $95 - 8 =$
 $648 - 5 =$ $48 - 5 = 43$ $648 - 5 = 643$
 4. $536 - 1 =$ 5. $289 - 7 =$ 6. $409 - 5 =$
 $735 - 2 =$ $985 - 4 =$ $708 - 8 =$

b)

1. $806 - 8 =$ 2. $305 - 6 =$ 3. $352 - 6 =$ 4. $941 - 2 =$
 $754 - 8 =$ $471 - 9 =$ $991 - 4 =$ $280 - 7 =$
 5. $600 - 9 =$ 6. $800 - 7 =$ 7. $1000 - 8 =$
 $100 - 9 = 91$ $600 - 9 = 591$

Navedi sam slične naloge!

1. 4 krat 6 =	6 v 24 =	$\frac{1}{4}$ od 24 =
2. 7 krat 6 =	9 v 63 =	$\frac{1}{7}$ od 63 =
3. $68 + 4 - 6 =$	4. 4 krat 6 - 8 =	5. $58 - 3$ krat 7 =
6. $67 - \frac{1}{4}$ od 32 =		7. 5 krat 7 + $\frac{1}{5}$ od 15 =
8. 6 krat 9 + $\frac{1}{8}$ od 56 =		9. $\frac{1}{2}$ od 20 - $\frac{1}{3}$ od 12 =

10. Od 58 kg slanine dobi A 12 kg, B 20 kg, C 18 kg, D ostanek; koliko kilogramov dobi D?

Izvrši to nalogo na dva načina!

11. Na vrtu stoji pri vsaki od 8 miz 6 stolov, pri ostalih mizah pa jih je 20. Računaj!

12. V sodu je 20 hl vina, iztoči se petina; koliko hektolitrov vina je v sodu?

Odštevanje desetičnih, stotičnih števil.

a)

1. a) 8 dm 4 cm - 3 dm	b) 8 D 4 E - 3 D	c) 84 - 30
	2. b) 9 D 7 E - 5 D	c) 97 - 50
		3. c) 56 - 20

b)

1. 63 - 20 =	2. 84 - 50 =	3. 98 - 50 =

c)

114 - 20 =	110 - 20 = 90	114 - 20 = 94
------------	---------------	---------------

1. 139 Din - 50 Din =	2. 157 Din - 80 Din =	3. 132 Din - 60 Din =
122 „ - 30 „ =	154 „ - 70 „ =	136 „ - 80 „ =
152 „ - 60 „ =	148 „ - 90 „ =	162 „ - 70 „ =
175 „ - 90 „ =	108 „ - 30 „ =	124 „ - 40 „ =

Ustno.

1. Oče podari svojemu sinu 150 (128) pol papirja, sin porabi takoj 80 (40) pol za zvezke. Računaj!

2. Gospodinja ima 3 kose platna, v prvem je 58 m, v drugem 30 m, v tretjem 50 m. Računaj!

3. Od 120 (143) dreves v sadovnjaku jih je prevrnil vihar 40 (60).

4. V dvorazredni šoli je 155 (130) učencev, v prvem razredu 80 (60).

5. Sestavi sam uporabne naloge!

Pismeno.

1. Šola dobi v I. četrtnetju 23 l, v drugem 18 l, v tretjem 26 l in v četrtem 24 l črnila; koliko znese to v celem letu?

2. Za gospodarstvo so porabili na leto 62 kg svinjetine, 136 kg govedine, 58 kg teletine in 46 kg koštrunovine. Računaj!

3. Vas A ima 482 (516), vas B 346 (498) prebivalcev; koliko prebivalcev imata obe vasi skupaj?

4. V prvem jerbasu je 296 jabolok, v drugem 128, v tretjem 352. Skupaj?

a)

1. $80 - 20 =$

2. $100 - 30 =$

3. $140 - 60 =$

b)

$380 - 60 =$

$80 - 60 = 20$

$380 - 60 = 320$

1. $570 - 30 =$

2. $690 - 50 =$

c)

$500 - 20 =$

$100 - 20 = 80$

$500 - 20 = 480$

1. $800 - 40 =$

2. $300 - 70 =$

3. $700 - 90 =$

č)

1. $830 - \overbrace{50}^{-30-20} =$

2. $410 - 30 =$

3. $760 - 90 =$

d)

1. $460 - 30 =$

2. $900 - 10 =$

3. $520 - 40 =$

$600 - 80 =$

$290 - 70 =$

$850 - 90 =$

3. Imaš plačati 720 Din, pa daš tisočak; koliko denarja ti vrnejo? V kakšnem denarju je to mogoče?

4. V 7 enakih svetiljkah pogori v 6 dneh neka množina petroleja; koliko dni zadostuje ista množina petroleja za 1 svetiljko?

5. 1 delavec pokosi travnik v 24 urah; v kolikih urah bi pokosili isti travnik 3 delavci?

Odštevanje dvošteviličnih števil.

a)

1. a) $4\text{ dl} - 1\text{ dl } 4\text{ cl}$ b) $4D - 1D\ 4E$ c) $40 - 14$
 2. b) $8D - 3D\ 6E$ c) $80 - 36$
 3. c) $90 - 54$

b)

1. $60 - 24 =$ 2. $70 - 38 =$ 3. $80 - 44 =$

c)

1. $110 - 26 =$ 2. $240 - 73 =$ 3. $180 - 97 =$
 $110 - 56 =$ $130 - 64 =$ $170 - 92 =$

4. Vas je imela 110 (130) hiš, pogorelo jih je 36 (57).

5. a) 1 l vina velja 5 (8) Din; koliko velja 6 (9) l?

b) 6 (9) l vina velja 36 (72) Din; koliko velja 1 l?

c) 1 l vina velja 5 (8) Din; koliko litrov vina se dobi za 30 (72) Din?

6. Z zalogo ovsu živi 8 konj 5 dni; koliko dni se preživlja z isto zalogo 1 konj?

7. 1 konj ima zalogo ovsu za 30 dni; koliko dni prebije z isto zalogo 6 konj?

a)

- $680 - 53 =$ 680 manj 50 je 630 manj 3 je 627 $680 - 53 = 627$
 1. $870 - 34 =$ 2. $590 - 66 =$ 3. $980 - 46 =$

b)

- $720 - 45 =$ 720 manj 40 je 680 i. t. d.
 1. $340 - 83 =$ 2. $910 - 52 =$ 3. $630 - 74 =$

c)

1. 370 — 36 =	2. 580 — 29 =	3. 610 — 37 =
840 — 56 =	376 — 40 =	559 — 10 =
712 — 40 =	923 — 90 =	469 — 87 =
-

1. Rodbina porabi v zimskem polletju 98 l, v poletnem polletju 28 l petroleja. Naloga!

2. Rodbina porabi vse leto 136 (102) l petroleja, v poletnem polletju 30 (24). Naloga!

3. Rodbina porabi v zimskem polletju 120 (131) l petroleja, v poletnem polletju 26 (40) l; koliko v zimskem polletju več ko v letnem?

Končne stopnje za ustno odštevanje.

a)

1. 156 — 12 =	2. 443 — 43 =	3. 678 — 54 =
786 — 37 =	359 — 62 =	923 — 58 =

b)

1. a) 580 — 230 =	2. a) 660 — 243 =	3. a) 985 — 450 =
b) 710 — 270 =	b) 620 — 145 =	b) 824 — 440 =
4. a) 758 — 332 =	b) 536 — 261 =	

c)

1. 363 — 140 =	2. 780 — 265 =	3. 368 — 312 =
537 — 380 =	832 — 451 =	1000 — 897 =

Izmisli naloge!

1. Miroslav ima do šole 856 (560) korakov, Jurček 248 (273) korakov manj. Dvoje vprašanj!

2. Kmet je zaklal 2 svinji, ena tehta 208 kg, druga 29 kg manj; a) kako težka je druga? b) kako težki sta obe skupaj?

3. V drevesnici stoji 24 jablan in 5 vrst hrušk po 8 v vsaki vrsti. Kaj moreš izračunati?

4. Koliko Din moraš pridjati 18 Din, ako hočeš dati 3 Din vsakemu izmed 8 ubožcev?

Ponavljanje.

1. $9 - 4 =$ $80 - 20 =$ $800 - 300 =$ $64 - 21 =$
 $13 - 6 =$ $160 - 70 =$ $560 - 200 =$ $73 - 15 =$
 $65 - 2 =$ $700 - 30 =$ $960 - 320 =$ $570 - 332 =$
 $81 - 8 =$ $560 - 40 =$ $830 - 360 =$ $975 - 453 =$
 $496 - 6 =$ $820 - 70 =$ $563 - 240 =$ $763 - 225 =$
 $434 - 7 =$ $746 - 20 =$ $724 - 180 =$ $854 - 367 =$

2. Koliko dinarjev nam ostane, če izdamo od 100 Din?

$$\begin{array}{lll} 100 - 45 = & 100 - 81 = & 100 - 32 = \\ 100 - 60 = & 100 - 43 = & 100 - 28 = \\ 100 - 63 = & 100 - 50 = & 100 - 91 = \end{array}$$

3. Koliko dinarjev manjka na 50 Din?

$$\begin{array}{lll} 33 + \cdot = 50 & 22 + \cdot = 50 & 18 + \cdot = 50 \\ 45 + \cdot = 50 & 20 + \cdot = 50 & 37 + \cdot = 50 \end{array}$$

1. V gozdu je bilo 610 dreves, vihar jih je 30 podrl. Računaj!

2. Gospodar je dal posekati še 80 dreves.

3. Od ostalih dreves je 200 listovcev, vse drugo pa so smreke in bori.

4. Borov je samo 60.

5. Sestavi sam slične naloge!

6. Ko se je odpravil kmet v mesto, je imel 746 Din. Za vlak (tja in nazaj) je plačal 30 Din.

7. Za sebe je uporabil v mestu 20 Din.

8. Kupil je blaga za 500 Din.

9. Za davek je položil 100 Din. Ko je prišel domov, se je potožil ženi, da mu je le malo denarja ostalo. Kdo že ve, koliko?

10. Odštevali smo izdatke sproti, kako bi pa še lahko računili?

11. Sestavi še sam slične naloge ter jih izračunaj!

12. Kmet je zaklal svinjo, ki je tehtala zaklana 208 kg, koža je tehtala 12 kg.

13. Odpadlo je 9 kg.

14. Drobovina je tehtala 15 kg.

15. Masti je bilo 76 kg.

16. 18 kg mesa so zrezali za klobase.

17. Na dan kolin so porabili in razdelili 7 kg mesa, vse drugo meso so nasolili, da ga posuše. Izračunaj, koliko!

18. Sestavi sam slične naloge!

19. a) Med 5 ubožcev razdelimo več Din tako, da dobi vsak 10 Din; koliko Din smo razdelili?

b) 1 ubožec dobi 5 Din; koliko ubožcev dobi 30 Din?

c) Ako dobi 10 ubožcev 60 Din, koliko Din dobi 1 ubožec?

20. a) 1 l vina velja 8 Din; koliko 4 l?

b) 8 l vina velja 48 Din; koliko 1 l?

c) 1 l vina velja 9 Din; koliko litrov vina dobimo za 45 Din?

Vrstne vaje.

1. $98 + 9$	2. $1000 - 9$	3. $187 + 8$	4. $995 - 8$
$107 + 9$	$991 - 9$	$195 + 8$	$987 - 8$
$116 + 9$	$982 - 9$	$203 + 8$	$979 - 8$
i. t. d. do 215	i. t. d. do 829	i. t. d. do 351	i. t. d. do 851
5. $86 + 95$	6. $932 - 68$	7. $117 + 146$	8. $976 - 137$
$181 + 95$	$864 - 68$	$263 + 146$	$838 - 138$
i. t. d.	$796 - 68$	i. t. d.	$700 - 138$
	i. t. d. do 383		i. t. d.

Mešane naloge.

1. V sadovnjaku je bilo 80 sadnih dreves v 10 enakih vrstah.

2. Otroci so nabrali 36 raznih jabolk ter si jih razdelili na enake dele, vsak jih je dobil po 6.

3. Koliko bi jih bil dobil vsak, ako bi bili a) 4 otroci, b) 9 otrok?

4. Anže in Šime sta zaslužila na dan po 9 Din. Anže je delal 6 dni, Šime pa samo 4 dni. Kaj vse lahko izračuniš?

5. Kako bi lahko izračunil na najkrajši način, koliko sta zaslužila oba skupaj?

6. Izračunaj tudi na najkrajši način, koliko je zaslužil Anže več nego Šime!

7. Gospodar je imel 8 dninarjev ter je plačal vsakemu po 8 Din.

8. Drugi je plačal 6 delavcem po 10 Din.

9. Kateri gospodar je bil na boljšem, ako so opravili oboji delavci isto delo?

10. Izračunaj tudi, koliko sta izdala oba gospodarja za delavce!

11. Ančka je kupila v trgovini 4 kg riža po 7 Din.

12. Sosedu Marički je riž ugajal, pa je rekla: „Dajte ga še meni za 21 Din!“

13. Izračunaj na dva načina, koliko sta plačali obe sosedu za riž!

14. Najboljši riž je bil po 9 Din. Izračunaj na najkrajši način, koliko bi bila plačala Ančka več nego Marička, ako bi bili kupili isto množino tega riža!

15. V neki občini so razdeljevali o Božiču ubožcem podpore. Pripravili so denar za 10 ubožcev po 9 Din za vsakega.

16. Ker je eden ubožec v tem času umrl, so razdelili pripravljene denar med ostale na enake dele.

17. Koliko denarja bi bilo moralo biti, da bi bil dobil vsak toliko, ako bi bili še vsi živi?

18. Oče je zapustil sinu 432 Din, hčerki pa 548 Din. (Dve nalogi!)

19. Drugi oče je zapustil sinu edincu 800 Din. Kateri oče je zapustil več in koliko?

20. Koliko je manjkalo vsakemu očetu do 1000 Din?

21. Trgovec kupi blaga za 600 Din ter ga proda za 740 Din. Računaj!

22. Nato kupi zopet blaga za 930 Din in ga proda za 890 Din.

23. Izračunaj, koliko je imel trgovec pri teh dveh kupčijah končno dobička ali izgube!

24. Pozneje je kupil ta trgovec blaga za 875 Din ter ga prodal z 115 Din dobička. (Prodajna cena?)

25. Pri nekem blagu, ki ga je prodal za 526 Din, pa je imel 30 Din izgube. (Kupna cena?)

26. Koliko je imel pri teh dveh kupčijah dobička, oziroma izgube?

27. In koliko pri vseh štirih kupčijah?

28. Sestavi sam take naloge!

Ponavljanje.

1. 186	2. 268	3. 179	4. 262	5. 112
48	325	285	9	138
<u>492</u>	83	328	87	<u>250</u>
	<u>236</u>	<u>76</u>	<u>603</u>	138
				388 i. t. d.

6. $420 + 300 =$	7. $940 - 310 =$	8. $246 + 358 =$
$860 - 400 =$	$638 + 280 =$	$581 - 314 =$
$750 - 120 =$	$712 - 380 =$	$184 + 368 =$

1. Oljar naliže v sod, ki tehta prazen 19 kg, 75 kg olja.
 2. Drugi sod tehta z oljem vred 132 kg, prazni sod pa 23 kg.
 3. Tretji sod ima surove teže 117 kg (sod z oljem vred), olja pa je v njem 97 kg. (Čista teža?)

4. Izračunaj še, a) koliko so tehtali vsi trije sodi z oljem vred, b) koliko so tehtali prazni sodi in c) povej sam!

Vrstne vaje.

1. $156 + 83$	2. $1000 - 9$	3. $995 - 8$
$239 + 83$	$991 - 9$	$987 - 8$
do 737	do 829	do 851

4. $86 + 95$
 $181 + 95$
 do blizu 1000

5. $932 - 68$
 $864 - 68$
 do 388

6. $189 + 118$
 $307 + 118$
 do 897

7. $\begin{array}{r} 46 \\ 46 \\ \hline 92 \\ 46 \\ \hline \end{array}$
 do 506

8. $\begin{array}{r} 124 \\ 124 \\ \hline 348 \\ 124 \\ \hline \end{array}$
 do blizu 1000

9. $\begin{array}{r} 206 \\ 206 \\ \hline 412 \\ 206 \\ \hline \end{array}$
 do blizu 1000

Računi o ceni v vrstah.

1. 1 kozarec velja 6 Din
 2 kozarca veljata ? „
 3 kozarci veljajo ? „
 i. t. d.

2. 1 krožnik velja 9 Din
 2 krožnika veljata ? „
 3 krožniki veljajo ? „
 i. t. d.

10 kozarcev velja ? „

10 krožnikov velja ? „

Sestavi sam slične primere!

Ulomki.

1. Kako dobiš iz 1 jabolka $\frac{1}{3}$ ($\frac{2}{3}$)? 2. 1 celota = $\frac{?}{4}$, 3 celote = $\frac{?}{10}$

3. Čitaj nastopne ulomke:

$\frac{4}{8}$ $\frac{7}{9}$ $\frac{9}{10}$ $\frac{93}{100}$ $\frac{832}{1000}$

4. 1 pl. = ? lg. 3 dm = ? m 28 kg = ? g 312 m = ? km

5. Navedi števec in imenovalec nastopnih ulomkov:

$\frac{3}{5}$ $\frac{5}{7}$ $\frac{3}{10}$ $\frac{39}{100}$ $\frac{708}{1000}$

6. $1 = \frac{?}{2}$, ($\frac{?}{3}$, $\frac{?}{4}$, $\frac{?}{10}$, $\frac{?}{100}$, $\frac{?}{1000}$).

7. $2 = \frac{?}{8}$ $5 = \frac{?}{4}$ $7 = \frac{?}{8}$ $9 = ?$

8. $4 = \frac{?}{10}$ $5 = \frac{?}{100}$ $1 = \frac{?}{1000}$

9. $2\frac{1}{3} = \frac{?}{3}$ $5\frac{2}{7} = \frac{?}{7}$ $6\frac{1}{9} = \frac{?}{9}$

10. $1\frac{3}{10} = \frac{?}{10}$ $5\frac{7}{100} = \frac{?}{100}$ $3\frac{15}{100} = \frac{?}{100}$

11. $\frac{3}{2} + \frac{2}{2} =$

12. $\frac{4}{3} + \frac{1}{3} =$

13. $\frac{8}{4} + \frac{5}{4} =$

14. $\frac{5}{12} + \frac{7}{12} =$

15. $\frac{9}{10} + \frac{3}{10} =$

16. $\frac{56}{100} + \frac{13}{100} =$

17. $\frac{28}{100} + \frac{14}{100} =$

18. $\frac{864}{1000} + \frac{112}{1000} =$

Časovni računi.

1. Poglej uro, na kateri so druge (rimske) številke, kakor jih mi navadno pišemo, in sicer:

I = 1, II = 2, III = 3, IV = 4, V = 5, VI = 6, VII = 7, VIII = 8, IX = 9, X = 10, XI = 11, XII = 12.

2. Vadi se v pisanju rimskih števil! Piši n. pr. z rimskimi številkami: 8, 2, 12, 1, 6, 11!

3. Od 12—24 pišemo: XII, XIII, XIV, XV, XVI, XVII, XVIII, XIX, XX, XXI, XXII, XXIII, XXIV. Čitaj te številke! Piši z rimskimi številkami: 19, 7, 16, 3, 22, 18, 9!

4. Čitaj: XVII, IX, VIII, IV, XIX, III, XIV! Napiši vse rimske številke od I—XX!

5. Koliko je ura 3 ure, 7 ur, 12 ur po polnoči? Napiši z rimskimi številkami!

6. Koliko ur je po polnoči, ko kaže ura I, IV, VI, IX, XI popoldne?

7. Napiši z rimskimi številkami, koliko kaže ura 13, (15, 17, 21, 24) ur po polnoči!

8. V navadnem letu ima mesec

januar	31 dni	julij	31 dni
februar	28 dni	avgust	31 dni
marec	31 dni	september	30 dni
april	30 dni	oktober	31 dni
maj	31 dni	november	30 dni
junij	30 dni	december	31 dni

a) koliko dni ima celo navadno leto, b) koliko prestopno leto, ker ima v njem mesec februar 29 dni?

$$1. \frac{4}{3} + \frac{2}{3} = \qquad 2. \frac{5}{7} + \frac{2}{7} = \qquad 3. \frac{1^2}{8} + \frac{3}{8} =$$

$$4. \frac{9}{100} + \frac{4}{100} = \qquad 5. 1\frac{1}{8} + 2\frac{3}{8} = \qquad 6. 8\frac{5}{9} + 4\frac{3}{9} =$$

$$7. 12\frac{7}{10} + \frac{9}{10} = \qquad 8. 6\frac{2^3}{1000} + 2\frac{40}{1000} =$$

9. Karel je hodil v šolo v Mariboru $\frac{9}{2}$ let, v Celju $\frac{5}{2}$ let; koliko časa je hodil v šolo v Mariboru in Celju?

10. Sadjerejec vsadi $1\frac{3}{4}$ kop jablan, $\frac{3}{4}$ kop hrušk; koliko kop sadnih dreves je to?

2. Pismeno odštevanje.

Odštevanje enoimenskih števil.

$$\begin{array}{r}
 1. \ a) \quad 8 \ l \\
 \quad \quad - 3 \ l \\
 \hline
 \end{array}
 \qquad
 \begin{array}{r}
 b) \quad 7 \ dl \\
 \quad \quad - 5 \ dl \\
 \hline
 \end{array}
 \qquad
 \begin{array}{r}
 c) \quad 4 \ cl \\
 \quad \quad - 2 \ cl \\
 \hline
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 2. \ a) \quad 5 \ m \\
 \quad \quad - 3 \ m \\
 \hline
 \end{array}
 \qquad
 \begin{array}{r}
 b) \quad 9 \ dm \\
 \quad \quad - 6 \ dm \\
 \hline
 \end{array}
 \qquad
 \begin{array}{r}
 c) \quad 6 \ cm \\
 \quad \quad - 5 \ cm \\
 \hline
 \end{array}$$

Odštevanje večimenskih števil.

$$\begin{array}{r}
 1. \ 8 \ bk. \ 7 \ lg. \ 4 \ pl. \\
 \quad - 3 \ bk. \ 5 \ lg. \ 2 \ pl. \\
 \hline
 \end{array}
 \qquad
 \begin{array}{r}
 2. \ 5 \ m \ 9 \ dm \ 6 \ cm \\
 \quad - 3 \ m \ 6 \ dm \ 5 \ cm \\
 \hline
 \end{array}
 \qquad
 \begin{array}{r}
 3. \ 6 \ l \ 5 \ dl \ 5 \ cl \\
 \quad - 2 \ l \ 4 \ dl \ 1 \ cl \\
 \hline
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 4. \ 6 \ D \ 2 \ E \\
 \quad - 3 \ D \ 1 \ E \\
 \hline
 \end{array}
 \qquad
 \begin{array}{r}
 5. \ 6 \ S \ 8 \ D \ 3 \ E \\
 \quad - 2 \ S \ 5 \ D \ 2 \ E \\
 \hline
 \end{array}
 \qquad
 \begin{array}{r}
 6. \ 8 \ S \ 2 \ D \ 9 \ E \\
 \quad - 3 \ S \ 2 \ D \ 5 \ E \\
 \hline
 \end{array}$$

Navedi zmanjševanec, odštevanec in ostanek teh nalog!

$$\begin{array}{r}
 5 - 4 = \qquad \qquad 8 - 3 = \qquad \qquad 9 - 1 = \\
 15 - 14 = \qquad \qquad 18 - 13 = \qquad \qquad 19 - 11 =
 \end{array}$$

Navedi sam več takih primerov!

Ako prištejemo zmanjševancu in odštevanecu isto število, ostane vrednost ista.

$$\begin{array}{r}
 1. \ 6 \ lg. \overset{10}{3} \ pl. \\
 \quad - 2 \ lg. \ 5 \ pl. \\
 \hline
 \end{array}
 \qquad
 \begin{array}{r}
 2. \ 4 \ m \overset{10}{6} \ dm \ 6 \ cm \\
 \quad - 1 \ m \ 8 \ dm \ 4 \ cm \\
 \hline
 \end{array}
 \qquad
 \begin{array}{r}
 3. \ 9 \ l \overset{10}{2} \ dl \overset{10}{1} \ cl \\
 \quad - 4 \ l \ 5 \ dl \ 8 \ cl \\
 \hline
 \end{array}$$

(5 pl. od 3 pl ne moremo odvzeti, zato dodamo 3 polam še 10 pl., da jih imamo 13,5 pl od 13 pl. = 8 pl. Ker smo pa zmanjševancu dodali 10 pl., moramo isto storiti tudi v odštevanecu. Dodamo mu 10 pl. ali 1 lg., da imamo 3 lg, 3 lg. od 6 lg. = 3 lg.)

$$\begin{array}{r}
 4. \ 8 \ D \ 2 \ E \\
 \quad - 3 \ D \ 7 \ E \\
 \hline
 \end{array}
 \qquad
 \begin{array}{r}
 5. \ 7 \ S \ 3 \ D \ 8 \ E \\
 \quad - 5 \ S \ 7 \ D \ 3 \ E \\
 \hline
 \end{array}
 \qquad
 \begin{array}{r}
 6. \ 8 \ S \ 1 \ D \ 5 \ E \\
 \quad - 3 \ S \ 8 \ D \ 7 \ E \\
 \hline
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 7. \ \overset{10}{55} \\
 \quad - 28 \\
 \quad \quad \quad 1 \\
 \hline
 \end{array}
 \qquad
 \begin{array}{r}
 8. \ \overset{10}{72} \\
 \quad - 34 \\
 \quad \quad \quad 1 \\
 \hline
 \end{array}
 \qquad
 \begin{array}{r}
 9. \ \overset{10}{418} \\
 \quad - 232 \\
 \quad \quad \quad 1 \\
 \hline
 \end{array}$$

(7. : 8 E od 5 E ne moremo odšteti, dodamo 10 E v zmanjševancu. 8 E od 15 E = 7 E. Ker smo dodali v zmanjševancu 10 E, moramo isto storiti tudi v odštevanecu, kjer dodamo 10 E ali 1 D. 1 D + 2 D = 3 D. 3 D od 5 D = 2 D.)

10. Zdaj pa izračunaj to nalogo tako, da si poimenovanja samo misliš!

(8 od 5 ne moremo odšteti itd.)

11. Pretvori ustno na večimenska števila in izračunaj:

a) $\begin{array}{r} 87 \\ - 23 \\ \hline \end{array}$	b) $\begin{array}{r} 568 \\ - 324 \\ \hline \end{array}$	c) $\begin{array}{r} 71 \\ - 35 \\ \hline \end{array}$	č) $\begin{array}{r} 863 \\ - 587 \\ \hline \end{array}$
--	--	--	--

Navedi zmanjševanec (minuend), odštevanec (subtrahend) in ostanek predstoječih nalog!

$$\begin{array}{r} 1. \quad 875 \\ - 324 \\ \hline \end{array}$$

1. način: 4 od 5 = 1 itd.

2. način: $4 + ? = 5$ itd.

$$\begin{array}{r} 2. \quad 754 \\ - 238 \\ \hline \end{array}$$

1. način: 8 od 14 = 6

$$1 + 3 = 4$$

$$4 \text{ od } 5 = 1$$

2. način: $8 + ? = 14$ (6), ostane 1

$$1 + 3 = 4 + ? = 5 \text{ itd.}$$

Izračunaj najprej na 1., potem na 2. način naloge 1 - 33!

Vaje.

1. $\begin{array}{r} 93 \\ - 72 \\ \hline \end{array}$	2. $\begin{array}{r} 59 \\ - 34 \\ \hline \end{array}$	3. $\begin{array}{r} 84 \\ - 50 \\ \hline \end{array}$	4. $\begin{array}{r} 67 \\ - 27 \\ \hline \end{array}$	5. $\begin{array}{r} 96 \\ - 62 \\ \hline \end{array}$
--	--	--	--	--

6. $\begin{array}{r} 657 \\ - 245 \\ \hline \end{array}$	7. $\begin{array}{r} 765 \\ - 421 \\ \hline \end{array}$	8. $\begin{array}{r} 367 \\ - 240 \\ \hline \end{array}$	9. $\begin{array}{r} 777 \\ - 745 \\ \hline \end{array}$	10. $\begin{array}{r} 856 \\ - 306 \\ \hline \end{array}$
--	--	--	--	---

11. $\begin{array}{r} 52 \\ - 29 \\ \hline \end{array}$	12. $\begin{array}{r} 65 \\ - 46 \\ \hline \end{array}$	13. $\begin{array}{r} 92 \\ - 35 \\ \hline \end{array}$	14. $\begin{array}{r} 74 \\ - 58 \\ \hline \end{array}$	15. $\begin{array}{r} 80 \\ - 62 \\ \hline \end{array}$
---	---	---	---	---

16. $\begin{array}{r} 809 \\ - 257 \\ \hline \end{array}$	17. $\begin{array}{r} 920 \\ - 547 \\ \hline \end{array}$	18. $\begin{array}{r} 600 \\ - 483 \\ \hline \end{array}$	19. $\begin{array}{r} 932 \\ - 617 \\ \hline \end{array}$	20. $\begin{array}{r} 1000 \\ - 456 \\ \hline \end{array}$
---	---	---	---	--

21. $\begin{array}{r} 845 \\ - 89 \\ \hline \end{array}$	22. $\begin{array}{r} 716 \\ - 508 \\ \hline \end{array}$	23. $\begin{array}{r} 645 \\ - 594 \\ \hline \end{array}$	24. $\begin{array}{r} 703 \\ - 502 \\ \hline \end{array}$	25. $\begin{array}{r} 906 \\ - 817 \\ \hline \end{array}$
--	---	---	---	---

26. $\begin{array}{r} 357 \\ - 270 \\ \hline \end{array}$	27. $\begin{array}{r} 890 \\ - 508 \\ \hline \end{array}$	28. $\begin{array}{r} 628 \\ - 99 \\ \hline \end{array}$	29. $\begin{array}{r} 517 \\ - 409 \\ \hline \end{array}$	30. $\begin{array}{r} 655 \\ - 9 \\ \hline \end{array}$
---	---	--	---	---

31. $403 - 137 =$ 32. $761 - 224 =$ 33. $736 - 237 =$
 $600 - 216 =$ $857 - 567 =$ $645 - 245 =$
 $607 - 329 =$ $945 - 839 =$ $306 - 150 =$
 $528 - 419 =$ $237 - 142 =$ $857 - 408 =$
 $745 - 237 =$ $612 - 509 =$ $1000 - 705 =$

Sestavi za vsako vrsto 31.—33. vaje po eno uporabno nalogo!

34. a)
$$\begin{array}{r} 8\ l\ 4\ dl\ 2\ cl \\ - 2\ l\ 3\ dl\ 1\ cl \\ \hline \end{array}$$
 b)
$$\begin{array}{r} 8\ S\ 4\ D\ 2\ E \\ - 2\ S\ 3\ D\ 1\ E \\ \hline \end{array}$$
 c)
$$\begin{array}{r} 842 \\ - 231 \\ \hline \end{array}$$

35. b)
$$\begin{array}{r} 9\ S\ 6\ D\ 3\ E \\ - 4\ S\ 3\ D\ 5\ E \\ \hline \end{array}$$
 c)
$$\begin{array}{r} 963 \\ - 435 \\ \hline \end{array}$$

36. c)
$$\begin{array}{r} 634 \\ - 258 \\ \hline \end{array}$$

Ponavljjanje.

1.
$$\begin{array}{r} 46 \\ 75 \\ 83 \\ 92 \\ \hline \end{array}$$
 2.
$$\begin{array}{r} 156 \\ 328 \\ 412 \\ 90 \\ \hline \end{array}$$
 3.
$$\begin{array}{r} 438 \\ - 156 \\ \hline \end{array}$$
 4.
$$\begin{array}{r} 951 \\ - 209 \\ \hline \end{array}$$

5. Pek je zjemal pri mlinarju časoma 79 q, 105 q, 76 q, 142 q in 90 q moke. Računaj!

6. Porabil je že 294 q moke. Kaj boš izračunil?

7. Pošlje še po ostanek od naročenih 500 q.

8. Koliko moke ima sedaj doma?

9. Učenci neke šole so naročili skupaj 1000 pol papirja (1 ris), za zvezke so porabili 760 pol. Računaj!

10. Ostali papir so razdelili med 3 razrede na enake dele.

11. V enem teh razredov je bilo 40 učencev; koliko pol je prišlo na vsakega učenca?

12. Koliko lističev bi bil imel vsak teh učencev, ako bi bili razdelili pole a) na 4, b) na 8 in c) na 16 delov?

13. Krčmar ima 8 enakih sodov, vsak drži 5 *hl*; koliko drže vsi sodi?

14. Več enako težkih svežnjev tehta 48 *kg*; koliko jih je, ker tehta 1 sveženj 8 *kg*?

15. Iz 9 pol papirja nareže Pavel 72 listov; koliko iz 1 pole?

Vrstne vaje.

1. 280 Din	2. 994 <i>m</i>	3. 1000 <i>kg</i>	4. 956 <i>hl</i>	5. 643 pl.
— 56 „	— 142 „	— 216 „	— 218 „	+ 265 „
<hr style="width: 100%;"/>	<hr style="width: 100%;"/>	<hr style="width: 100%;"/>	<hr style="width: 100%;"/>	<hr style="width: 100%;"/>
224 Din	852 <i>m</i>	784 <i>kg</i>	738 <i>hl</i>	908 pl.
— 56 „	— 142 „	— 216 „	+ 194 „	— 415 „
<hr style="width: 100%;"/>	<hr style="width: 100%;"/>	<hr style="width: 100%;"/>	<hr style="width: 100%;"/>	<hr style="width: 100%;"/>
168 Din	i. t. d.	i. t. d.	932 <i>hl</i>	493 pl.
— 56 „			— 218 „	+ 265 „
<hr style="width: 100%;"/>			<hr style="width: 100%;"/>	<hr style="width: 100%;"/>
i. t. d.			i. t. d.	i. t. d.

Obresti.

1. Vzamemo travnik in več njiv v zakup za 632 Din; zakup za njive znaša 480 Din, koliko za travnik?

2. Hišni posestnik dobi za prvo nadstropje 420 Din najemnine, za drugo 372 Din in za vrt 98 Din zakupa. Računaj!

3. Nekdo posodi sosedu *A* 428 Din in sosedu *B* 365 Din; a) koliko posodi obema, b) koliko mu morata plačati oba čez 1 leto, ako zahteva od *A* 25 Din, od *B* 21 Din odškodnine (obresti)?

4. Nekdo si izposodi 863 Din, čez 1 leto mora plačati 915 Din; koliko obresti je moral plačati za svoj dolg? V kakem denarju lahko dolg vrne?

5. Nekdo izposodi 250 Din, 324 Din, 192 Din; čez 1 leto dobi 262 Din, 340 Din, 201 Din; koliko obresti je prejel? (Na dva načina!)

Časovni računi.

1. 1 minute je minilo 40'' (35'', 23''); koliko sekund ostane?

2. 1 ure je minilo 40' (12', 8'); koliko minut ostane?

3. 1 ure je minilo 30'' (20'', 37''); koliko minut in sekund ostane?

Vrstne vaje.

1. 1 krat $8 + 4 =$	2. 1 krat $6 + 5 =$	3. 1 krat $9 - 6 =$
2 krat $8 + 4 =$	2 krat $6 + 5 =$	2 krat $9 - 6 =$
3 krat $8 + 4 =$	3 krat $6 + 5 =$	3 krat $9 - 6 =$
i. t. d.	i. t. d.	i. t. d.
10 krat $8 + 4 =$	10 krat $6 + 5 =$	10 krat $9 - 6 =$

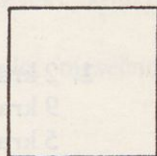
Odštevanje ulomkov.

1. $\frac{4}{5} - \frac{1}{5} =$	6. $11\frac{5}{7} - 2\frac{3}{7} =$	10. $\frac{46}{100} \text{ hl} - \frac{12}{100} \text{ hl} =$
2. $\frac{7}{8} - \frac{3}{8} =$	7. $14\frac{7}{9} - 8\frac{2}{9} =$	11. $\frac{817}{1000} \text{ kg} - \frac{536}{1000} \text{ kg} =$
3. $\frac{9}{12} - \frac{5}{12} =$	8. $61\frac{5}{8} - 31\frac{0}{8} =$	12. $18\frac{7}{10} \text{ dm} - 12\frac{4}{10} \text{ dm} =$
4. $\frac{11}{16} - \frac{3}{16} =$	9. $\frac{9}{10} - \frac{5}{10} =$	13. $80\frac{23}{100} \text{ hl} - 60\frac{17}{100} \text{ hl} =$
5. $8\frac{3}{4} - \frac{2}{4} =$		14. $300\frac{26}{1000} \text{ kg} - 100\frac{3}{1000} \text{ kg} =$

Kvadrat.

1. Napravi si kocko iz papirja po kocki, ki jo vidiš v šoli!

2. Koliko četrkotnih ploskev ima taka kocka in kakšne so glede na velikost?

kvadrat

3. Nariši te četrkotnike na papir in izreži jih!

4. Primerjaj te četrkotnike (kvadrate) s pravokotniki glede na dolgotost stranic (črt) in na velikost kotov!

5. Koliko vrst četrkotnikov torej že poznaš? Kako obe vrsti razlikuješ? Kako leže stranice?

6. Poišči v šolski sobi druge kvadrate in preriši jih, če mogoče, v naravnem, drugače pa v zmanjšanem merilu!

7. Izreži več enakih pravokotnikov in enakih kvadratov ter sestavi z njimi ornamente (trakove)!

8. Nariši kvadrat s stranico dolgo 8 cm, vanj pa kvadrat s stranico dolgo 4 cm!

IV. Poštevanje z osnovnimi števili.

1. Ustno računanje.

Množenje desetičnih, stotičnih števil.

a)

1. 2 krat 40 pl. = 2. 5 krat 70 cl = 3. 3 krat 200 cm =
 2 krat 40 pl. = 2 krat 4 lg. = 8 lg. = 80 pl. 2 krat 40 pl. = 80 pl.

b)

1. 3 krat 30 E = 2. 4 krat 90 E = 3. 2 krat 300 E =

c)

- 2 krat 40 = 2 krat 4 D = 8 D 2 krat 40 = 80
 1. 3 krat 20 = 2. 4 krat 30 = 3. 2 krat 400 =

č)

1. a) 3 krat 80 cm b) 3 krat 80 E c) 3 krat 80
 2. b) 7 krat 20 E c) 7 krat 20
 3. c) 6 krat 70

d)

1. 2 krat 30 = 2. 7 krat 40 = 3. 4 krat 60 =
 9 krat 40 = 6 krat 50 = 8 krat 90 =
 5 krat 80 = 3 krat 70 = 2 krat 200 =
 4 krat 200 = 6 krat 100 = 3 krat 300 =

Število 30 imenujemo množenec (multiplikand), število 2 množitelj (multiplikator), dobljeno število 60 pa zmnožek (produkt). — Navedi multiplikand, multiplikator in produkt od 1. do 3. naloge!

e)

1. 1 krat 2 = 2 1 krat 20 = 20 6 krat 2 = 12 6 krat 20 = 120
 2 krat 2 = 4 2 krat 20 = 40 7 krat 2 = 14 7 krat 20 = 140
 3 krat 2 = 6 3 krat 20 = 60 8 krat 2 = 16 8 krat 20 = 160
 4 krat 2 = 8 4 krat 20 = 80 9 krat 2 = 18 9 krat 20 = 180
 5 krat 2 = 10 5 krat 20 = 100 10 krat 2 = 20 10 krat 20 = 200
 2. 1 krat 3 = 3 1 krat 30 = 30
 2 krat 3 = 6 2 krat 30 = 60 i. t. d.

3. Napiši tako vso poštevanke!

Časovni računi.

1. Koliko časa je med a) 3. uro zjutraj in 10. uro dopoldne, b) 6. uro zjutraj in 3. uro popoldne?

2. Koliko je bila ura a) 6 ur, b) 14 ur pred 11. uro zvečer?

3. Navedi 3. (5., 2.) dan tedna! (Tako, kakor je Bog svet ustvarjal!)

4. Minilo je 4 dni tedna; v kolikem dnevu tedna smo in kako se imenuje ta dan?

5. Koliko dni tedna je minilo v torek?

6. Od srede sta minila 2 dneva; v kolikem dnevu tedna smo in kako ga zovemo?

1. 2 krat 40 = 2. 5 krat 70 = 3. 3 krat 80 = 4. 5 krat 200 =
5. 2 krat 400 =

6. Ulica ima na vsaki strani 30 hiš; koliko hiš je na obeh straneh?

7. Na sadovnjaku stoji v vsaki vrsti 20 dreves; koliko dreves stoji v 3 (5, 7, 9) vrstah?

8. Učenec se pelje vsak dan po železnici v šolo, mesečno plača 60 Din; koliko Din plača v 6 mesecih?

1. Koliko mesecev leta je minilo meseca marca (decembra februarja)?

2. Minili so 3 (5, 11) meseci leta; v kolikem mesecu smo, kako se imenuje?

3. Minulo je 8 (12, 15) dni meseca; v kolikem dnevu meseca smo?

4. Koliko dni meseca je minilo, ako smo v 6. (12., 8.) njegovem dnevu?

Množenje mešanih celih števil.

a)

1. 4 krat 20 = 4 krat 2 = 2. 3 krat 20 = 3 krat 2 =
3. 2 krat 80 = 2 krat 8 =

b)

1. 2 krat 3 m 4 dm = $\frac{2 \text{ krat } 3 \text{ m } 4 \text{ dm} =}{2 \text{ krat } 3 \text{ m} = 6 \text{ m}}$
2. 3 krat 2 dm 4 cm = $\frac{2 \text{ krat } 4 \text{ dm} = 8 \text{ dm}}{2 \text{ krat } 3 \text{ m } 4 \text{ dm} = 6 \text{ m } 8 \text{ dm}}$
3. 5 krat 1 l 3 dl 7 cl =
4. 5 krat 1 D 6 E =
5. 7 krat 3 D 5 E =
6. 3 krat 2 S 4 D 6 E =

c)

4 krat 21 =	4 krat 20 = 80	4 krat 1 = 4	4 krat 21 = 84
1. 3 krat 62 =	2. 2 krat 380 =	3. 5 krat 173 =	

č)

1. a) 3 krat 2 dl 3 cl	b) 3 krat 2 D 3 E	c) 3 krat 23
	2. b) 2 krat 8 D 6 E	c) 2 krat 86
		3. c) 4 krat 214

d)

1. 2 krat 43 =	2. 4 krat 16 =	3. 3 krat 75 =
7 krat 62 =	2 krat 240 =	3 krat 270 =
4 krat 132 =	2 krat 346 =	5 krat 178 =

1. 1 krat 11 =	2. 1 krat 12 =	3. 1 krat 13 =
2 krat 11 =	2 krat 12 =	2 krat 13 =
...	...	...
10 krat 11 =	10 krat 12 =	10 krat 13 =

4. 1 krat 14 =	5. 1 krat 15 =	6. 1 krat 16 =
2 krat 14 =	2 krat 15 =	2 krat 16 =
...	...	...
10 krat 14 =	10 krat 15 =	10 krat 16 =

7. 1 krat 17 =	8. 1 krat 18 =	9. 1 krat 19 =
2 krat 17 =	2 krat 18 =	2 krat 19 =
...	...	...
10 krat 17 =	10 krat 18 =	10 krat 19 =

(4 krat 15 = kratko 40, 20 = 60 3 krat 19 ... 30, 27 = 57)

Časovni računi.

9. Koliko dni navadnega leta je minilo od začetka leta do a) 8. januarja, b) 14. februarja, c) 26. maja, č) 15. julija, d) 20. avgusta, e) do zadnjega dne septembra, decembra?

10. Vlak je zamudil 1 uro 20' (2 uri 15'), priti bi moral v sredo (petek) ob 23. uri 10' (23^h 45'); kdaj je prišel?

11. Navedi sam take naloge!

1. 2 krat 36 = 2. 3 krat 75 = 3. 4 krat 25 = 4. 5 krat 181 =

5. 3 krat 40 = 6. 5 krat 90 = 7. 3 krat 300 = 8. 2 krat 500 =
 4 krat 84 = 9 krat 99 = 4 krat 176 = 3 krat 260 =

Izmisli sam take naloge!

9. V kleti stoji več sodov, v vsakem je 12 (14) *hl* vina; koliko hektolitrov je v 4 (6) sodih?

10. Delavka pripenja gumbe na liste, v vsako vrsto 24 (18); koliko gumbov pripne v 4 (8) vrstah?

11. Kmet sadi zelnate sajenke na njivi, v vsako vrsto 60 (86); koliko sajenk je v 7 (5) vrstah?

Pretvorne naloge.

a)

1. 8 Dd. = ? Din	2. 6 l = ? dl	3. 9 q = ? kg
6 Dd. = ? Din	5 dl = ? cl	6 kg = ? dkg
9 m = ? dm	8 rs. = ? bk.	3 S = ? D
7 dm = ? cm	3 bk. = ? lg.	5 D = ? E
4 cm = ? mm	7 lg. = ? pl.	5 S = ? E

b)

4 3 pari = ? kos.	5. 8 let = ? mes.	6. 9 dni = ? ur
5 duc. = ? kos.	7 let = ? tedn.	8 ur = ? min.
4 kope = ? duc.	6 mes. = ? dni	5 min. = ? sek.
9 kop. = ? kos.	9 ted = ? dni	8 min. = ? sek.

Seštevanje enakih seštevancev.

a)

1. $3 \text{ lg. } 2 \text{ pl.}$	2. $1 \text{ m } 5 \text{ dm } 3 \text{ cm}$	3. $2 \text{ l } 3 \text{ dl } 7 \text{ cl}$
<u>$3 \text{ lg. } 2 \text{ pl.}$</u>	$1 \text{ m } 5 \text{ dm } 3 \text{ cm}$	$2 \text{ l } 3 \text{ dl } 7 \text{ cl}$
	<u>$1 \text{ m } 5 \text{ dm } 3 \text{ cm}$</u>	<u>$2 \text{ l } 3 \text{ dl } 7 \text{ cl}$</u>

b)

1. $4 \text{ D } 3 \text{ E}$	2. $3 \text{ S } 2 \text{ D } 6 \text{ E}$	3. $1 \text{ S } 4 \text{ D } 5 \text{ E}$
<u>$4 \text{ D } 3 \text{ E}$</u>	$3 \text{ S } 2 \text{ D } 6 \text{ E}$	$1 \text{ S } 4 \text{ D } 5 \text{ E}$
	<u>$3 \text{ S } 2 \text{ D } 6 \text{ E}$</u>	$1 \text{ S } 4 \text{ D } 5 \text{ E}$
		<u>$1 \text{ S } 4 \text{ D } 5 \text{ E}$</u>

c)

1. 24	2. 136	3. 219
<u>24</u>	136	219
	<u>136</u>	219
		<u>219</u>

Mešane naloge.

1. Na vrtu stoji 48 dreves v enakih vrstah, v vsaki vrsti jih je po 8.

2. Koliko vrst bi moralo biti za ta drevesa, ako bi bilo v vsaki vrsti samo 6 dreves?

3. Mati nabere 24 raznih jabolk ter jih razdeli med svoje otroke tako, da jih dobi vsak po 6.

4. Koliko jabolk bi bila morala imeti, da bi jih bila dala vsakemu a) po 2, b) po 4, c) po 8?

5. Koliko polovic in koliko četrtin je imel vsak otrok? (3. naloga.) In koliko bi jih bil imel po 4. nalogi?

6. Ivanček je pojedel od svojih 6 jabolk $2\frac{1}{2}$, Tinica $1\frac{1}{2}$, Milica $1\frac{3}{4}$, Franček pa $3\frac{1}{4}$; a) koliko jih še ima vsak za-se, b) koliko vsi skupaj?

7. Kako bi še lahko rešili vprašanje b)?

č)

1. a) $1\text{ m } 6\text{ dm } 8\text{ cm} \times 3$ b) $1\text{ S } 6\text{ D } 8\text{ E} \times 3$ c) 168×3
 2. b) $2\text{ S } 1\text{ D } 9\text{ E} \times 4$ c) 219×4
 3. c) 138×6

d)

1. $\underline{34 \times 2 =}$ (čitaj: 34 je poštovati z 2)
 2. $19 \times 3 =$ 3. $22 \times 4 =$ 4. $163 \times 6 =$
 $211 \times 3 =$ $129 \times 7 =$ $186 \times 5 =$

Navedi multiplikand, multiplikator in produkt v predstojehih nalogah!

e)

1. 16×3	2. 63×8	3. 32×6	4. 65×5
35×4	82×6	28×9	91×8
58×5	74×7	56×4	19×3
47×2	95×8	49×2	73×7
21×9	69×5	27×7	46×8
5. 126×4	6. 208×3	7. 215×4	8. 370×2
317×3	169×5	134×6	131×7
245×3	320×3	427×2	403×2
	9. $37, 85, 93, 186, 337, 407 \times 2$		
	10. $56, 69, 168, 189, 109, 97 \times 5$		
	11. $46, 52, 77, 120, 117, 119 \times 8$		
	12. $82, 47, 56, 193, 206, 180 \times 4$		
	13. $75, 93, 84, 107, 140, 149 \times 6$		

f)

Naloge z zvezdico se naj računajo samo ustno.

- 1.* $6 \text{ krat } 8 =$ 2.* $4 \text{ krat } 300 =$ 3.* $3 \text{ krat } 165 =$
 4. $362 \times 2 =$ 4. $118 \times 8 =$ 5. $308 \times 3 =$

1. 3 gospodje potujejo, vsak izda 80 (72) Din; koliko Din izdajo vsi trije gospodje?

2. Oče prejme vsako leto od svojega izposojenega denarja (kapitala) 60 (54) Din obresti; koliko v 2 (3, 4) letih?

3. Marija je sadila fižol na 4 (6) lehe, na vsako 224 (156) zrn; koliko zrn v vsem?

4. Sosed plača za travnik 166 Din zakupa; koliko zakupa bi bilo plačati za 3 (4, 6) takih travnikov?

-
- 1.* $432 + 240 =$ 2.* $648 + 220 =$ 3.* $234 + 376 =$
 4.* $870 - 350 =$ 5.* $756 - 230 =$ 6.* $272 - 563 =$
 7.* $3 \text{ krat } 70 =$ 8.* $2 \text{ krat } 34 =$ 9.* $6 \text{ krat } 138 =$

10. Trgovec dobi 146 kg kave in 329 kg sladkorja. Računaj!

11. A dobi od vinotrčca 486 l vina, prepusti pa prijatelju 240 l.

12. Gospodinja porabi na teden 24 l mleka; koliko v 5 (7) tednih?

-
13. $\begin{array}{r} 412 \\ 73 \\ \hline 218 \end{array}$ 14. $\begin{array}{r} 823 \\ - 289 \\ \hline \end{array}$ 15. $\underline{236 \times 4 =}$

16. Uradnik prihrani v prvem četrletju 112 Din, v drugem 132 Din, v tretjem 180 Din in v četrtem 146 Din. Račun?

17. Stric prejme 978 Din in izda 746 Din. Račun?

18. Brat plača na mesec 216 Din najemnine za stanovanje; koliko Din najemnine plača četrletno? Koliko Pd. in Din?

Vrstne vaje.

a)

1. 1 krat 10 = 2. 1 krat 20 = 3. 1 krat 30 = 9. 1 krat 90 =
 2 krat 10 = 2 krat 20 = 2 krat 30 = i. t. d. 2 krat 90 =
 i. t. d. i. t. d. i. t. d. i. t. d.
 9 krat 10 = 9 krat 20 = 9 krat 30 = 9 krat 90 =

1. Od 516 kg kave dobi A 86 kg, B 124 kg, C 243 kg, D ostanek.

2. Brat ima 69 Din in kupi 6 m platna po 8 Din; koliko Din mu še ostane?

3. Izmed 3 bratov podeduje vsak 286 Din; koliko manjka do 1000 Din?

4. A vzame 82 Dd. na potovanje, ki traja 9 dni, 1 Dd. prinese nazaj? koliko Dd. je izdal na dan?

b)

1. 1 krat 11 =	2. 1 krat 12 =	3. 1 krat 13 =	9. 1 krat 19 =
2 krat 11 =	2 krat 12 =	2 krat 13 = itd.	2 krat 19 =
i. t. d.	i. t. d.	i. t. d.	i. t. d.
9 krat 11 =	9 krat 12 =	9 krat 13 =	9 krat 19 =

1. Na vrtu stoji 45 sadnih dreves v 5 vrstah; a) koliko dreves stoji v 1 vrsti, b) koliko v 2 (3, 7) vrstah?

2. Na vežbališču stoji 48 vojakov v 6 vrstah; koliko vojakov stoji a) v eni vrsti, b) v 8 vrstah?

3. 5 delavcev dovrši delo v 7 dneh; v kolikih dneh a) dovrši 1 delavec, b) 7 delavcev to delo?

4. 1 hleb kruha zadošča 2 osebam za 3 dni; a) koliko dni prebije s tem kruhom 1 oseba, b) 3 osebe?

Pretvorne naloge.

a)

1. 6 Dd. = ? Din	2. 4 Din = ? p	3. 3 m = ? dm
9 dm = ? cm	7 cm = ? mm	5 l = ? dl
8 dl = ? cl	6 rs. = ? bk.	2 bk. = ? lg.
6 lg. = ? pl.	7 dkg = ? g	9 D = ? E

4. 7 Din = ? p	5. 8 m = ? cm	6. 3 hl = ? l
6 l = ? cl	2 bk. = ? pl.	7 q = ? kg
2 kg = ? dkg	4 S = ? E	8 S = ? E
3 Dvd. = ? Din	5 Pd. = ? Din	6 Pd. = ? Din

b)

1. 4 pari = ? kos.	2. 2 duc. = ? kos.	3. 8 kop = ? duc.
6 kop = ? kos.	7 let = ? mes.	3 leta = ? tedn.
9 mes. = ? dni	8 tedn. = ? dni	4 leta = ? tedn.
8 ur = ? min.	3 min. = ? sek.	10 min. = ? sek.

1. V kravjem hlevu so stojala za živad razvrščena na 5 vrst, v hlev pa gre 50 krav; a) koliko krav stoji v 1 vrsti, b) koliko v 3 vrstah?

2. Naša dekla dobi za 3 tedne 24 Dd. mezde; koliko Dd. mezde dobi a) za 1 mesec, b) za 9 mesecev?

3. 5 koscev pokosi travnik v 6 urah; v kolikih urah pokosi ta travnik a) 1 koscec, b) 10 koscev?

4. 6 delavcev izkoplje jarek v 2 dneh; v kolikih dneh ga izkoplje a) 1 delavec, b) 4 delavci?

Mešane naloge.

5. Gospodinja je prodala 3 pujske po 100 Din. Računaj!

Kupila je:

6. 3 kg sladkorja po 16 Din.

7. $\frac{3}{4}$ kg kave po 60 Din.

8. 3 zavoje kavine primesi po 9 Din.

9. 5 kg riža po 8 Din.

10. 7 m platna po 20 Din.

Če boš prav izračunil, je baje ostanek tvoj!

11. 1 delavec opravi neko delo v 6 dneh ter zasluži dnevno po 12 Din.

12. Koliko delavcev bi opravilo to delo v 1 dnevu?

13. Koliko bi zaslužili ob istem plačilu?

14. Koliko delavcev bi dokončalo delo v 3 dneh in koliko bi zaslužili?

15. 2 delavca izhajata z neko količino kruha 3 dni; a) kako dolgo 1 delavec, b) 3 delavci, c) 6 delavcev?

16. Anica je sadila fižol na 4 lehe, na vsako po 224 zrn.

17. Marija ga je sadila na 6 leh po 168 zrn.

18. Katera je posadila več in koliko?

19. Dve sosedi sta nabrali 986 zelnih sadik, 146 sadik je bilo nerabnih.

20. Porabne sadike sta si razdelili na enaka dela.

21. Prva jih je posadila 8 vrst po 50.

22. Druga je napravila 9 vrst po 40.

23. Kateri je ostalo več sadik in koliko?

24. Sestavi sam slične naloge!

Pismeno počtevanje z 10.

1. $2 \times 10 =$	2. $4 \times 10 =$	3. $11 \times 10 =$
$3 \times 10 =$	$9 \times 10 =$	$13 \times 10 =$
$8 \times 10 =$	$6 \times 10 =$	$25 \times 10 =$
$5 \times 10 =$	$3 \times 10 =$	$36 \times 10 =$
$7 \times 10 =$	$10 \times 10 =$	$87 \times 10 =$

Primerjaj množenca z zmnožki! Kaj opaziš? Kaj postane iz ednic in kaj iz desetice, ako pripišemo na desni strani 0? Kolikrat večje je torej število? Kako množimo z 10?

4. 8×10	5. 10×10	6. 26×10
32×10	49×10	52×10
45×10	38×10	81×10
69×10	77×10	97×10
80×10	100×10	5×10

7. Pomnoži z 10 naslednja števila: 8, 10, 14, 25, 37, 41, 52, 69, 70, 86, 99.

Ulomki.

1. Hleb kruha razdelimo na enake dele med 3 ubožce; koliko dobi a) 1 ubožec, b) 2 ubožca?

2. Klobaso razdelimo med 4 osebe na enake dele; koliko dobi a) 1 oseba, b) 2 (3) osebi(e)?

3. Razkaži na daljicah, kako dobimo polovice, tretjine, četrtine, šestine, osmine!

4. Pokaži na teh daljicah $\frac{2}{3}$, $\frac{2}{4}$, $\frac{2}{6}$, $\frac{5}{6}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{7}{8}$!

5. $3 \text{ dm} = ? \text{ m}$ $7 \text{ cm} = ? \text{ dm}$ $6 \text{ dl} = ? \text{ l}$ $4 \text{ cl} = ? \text{ dl}$
 $9 \text{ pl.} = ? \text{ lg.}$ $2 \text{ lg.} = ? \text{ bk.}$ $6 \text{ cm} = ? \text{ m}$ $4 \text{ cl} = ? \text{ l}$
 $4 \text{ l} = ? \text{ hl}$ $8 \text{ pl.} = ? \text{ bk.}$ $3 \text{ dkg} = ? \text{ kg}$ $10 \text{ kg} = ? \text{ q}$
 $13 \text{ mm} = ? \text{ m}$ $18 \text{ pl.} = ? \text{ rs.}$ $48 \text{ m} = ? \text{ km}$ $83 \text{ kg} = ? \text{ t}$

($3 \text{ dm} = \frac{3}{10} \text{ m}$)

6. Čitaj ulomke: $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{5}$, $\frac{5}{9}$, $\frac{7}{10}$, $\frac{13}{100}$, $\frac{328}{1000}$!

Navedi števec (imenovalce) teh ulomkov!

7. a) 2 krat $\frac{1}{4} =$ b) 3 krat $\frac{1}{7} =$ c) 5 krat $\frac{1}{8} =$
 8. a) 4 krat $\frac{2}{3} =$ b) 7 krat $\frac{3}{8} =$ c) 9 krat $\frac{5}{6} =$
 9. a) 7 krat $\frac{9}{10} =$ b) 4 krat $\frac{3}{10} =$ c) 7 krat $\frac{8}{100} =$
 č) 8 krat $\frac{4}{100} =$ d) 3 krat $\frac{2}{1000} =$ e) 7 krat $\frac{13}{1000} =$

10. Ivan naredi nalogo v $\frac{3}{4}$ ure, Julika potrebuje 2 krat toliko časa; torej koliko?

11. Pomaranča velja $\frac{3}{2}$ Din; koliko veljata 2, 4, 5, 7 pomaranč?

12. a) $\frac{3}{5} + \frac{2}{5} + \frac{1}{5} =$ b) $\frac{5}{8} + \frac{3}{8} + \frac{7}{8} =$ c) $\frac{2}{10} + \frac{3}{10} + \frac{7}{10} + \frac{4}{10} =$
 13. a) $\frac{7}{9} - \frac{2}{9} =$ b) $\frac{11}{12} - \frac{3}{12} =$ c) $\frac{12}{100} - \frac{7}{100} =$
 14. a) 5 krat $\frac{2}{3} =$ b) 3 krat $\frac{7}{8} =$ c) 4 krat $\frac{3}{1000} =$

15. $\frac{7}{15} - \frac{2}{15} =$ 16. 4 krat $\frac{3}{5} =$ 17. $\frac{5}{6} + \frac{2}{6} + \frac{3}{6} + \frac{7}{6} =$
 18. 9 krat $\frac{2}{11} =$ 19. $\frac{4}{5} + \frac{2}{5} + \frac{8}{5} =$ 20. $\frac{13}{20} - \frac{5}{20} =$

Vrstne vaje (pismeno).

1. 236
 + 117
 ———
 353
 + 117
 ———
 i. t. d.

2. 948
 - 136
 ———
 812
 - 136
 ———
 i. t. d.

3. 312
 + 334
 ———
 646
 - 498
 ———
 i. t. d.

$$\begin{array}{r} 4. \quad 47 \times 4 \\ \hline 188 \times 4 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5. \quad 36 \times 3 \\ \hline 108 \\ + 48 \\ \hline 156 \times 3 \\ \text{i. t. d.} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6. \quad 52 \times 6 \\ \hline 312 \\ - 186 \\ \hline 126 \times 6 \\ \text{i. t. d.} \end{array}$$

do blizu 1000.

7. Sestavi uporabne naloge po ceniku!

3. Pregledno ponavljanje.

a) Ustno.

1. $300 + 200 =$	2. $400 + 320 =$	3. $680 + 200 =$
4. $140 + 230 =$	5. $380 + 420 =$	6. $270 + 550 =$
7. $273 + 6 =$	8. $592 + 8 =$	9. $899 + 9 =$
10. $356 + 20 =$	11. $763 + 40 =$	12. $588 + 60 =$
13. $135 + 23 =$	14. $648 + 42 =$	15. $497 + 36 =$
16. $256 + 300 =$	17. $483 + 220 =$	18. $376 + 540 =$
19. $812 + 165 =$	20. $386 + 214 =$	21. $676 + 285 =$

22. V prvem razredu je 24 dečkov in 26 deklic;
v drugem razredu je 28 dečkov in 34 deklic;
v tretjem razredu je 19 dečkov in 21 deklic.

Izračunaj a) koliko otrok je v vsakem razredu, b) koliko dečkov in koliko deklic je v vseh 3 razredih skupaj in c) koliko otrok je sploh na tej šoli! (Zadnje vprašanje reši na dva načina!)

23. Pri šolski prireditvi na tej šoli je bilo 52 moških, 68 žensk in 140 šolskih otrok; koliko ljudi? Koliko šolskih otrok je manjkalo?

1. $600 - 200 =$	2. $800 - 320 =$	3. $560 - 300 =$
4. $470 - 230 =$	5. $950 - 350 =$	6. $760 - 270 =$
7. $586 - 4 =$	8. $628 - 8 =$	9. $902 - 7 =$
10. $873 - 30 =$	11. $442 - 40 =$	12. $826 - 70 =$
13. $276 - 42 =$	14. $679 - 75 =$	15. $312 - 26 =$
16. $743 - 400 =$	17. $856 - 350 =$	18. $623 - 240 =$
19. $962 - 341 =$	20. $400 - 236 =$	21. $732 - 356 =$

22. Ko so obhajali zlato poroko, je imel stari oče 76 let, stara mati pa 69 let; kako stara sta bila, ko sta se poročila?
23. Koliko let sta imela, ko sta obhajala srebrno poroko?
24. Koliko let bi še morala živeti, da bi dopolnila 90 let?
25. Za zlato gostijo so določili 955 Din, porabili pa so 863 Din. Izračunaj prihranek!

-
1. 2 krat 40 = 2. 4 krat 50 = 3. 6 krat 80 =
4. 3 krat 220 = 5. 6 krat 135 = 6. 4 krat 187 =

-
7. Učitelj razdeli 30 peres med 6 učencev na enake dele.
8. Koliko učencev bi moralo biti, da bi dobil vsak 6 peres?
9. Za koliko učencev bi zadostovalo dvakrat toliko peres, da bi dobil vsak po 3?
10. In koliko otrok bi lahko bilo, ako bi dobil vsak po 2 peresi?

-
1. 3 krat . = 27 $\frac{1}{3}$ od 27 = 2. 5 krat . = 50 $\frac{1}{5}$ od 50 =
3. . krat 6 = 18 6 v 18 = 4. . krat 8 = 56 8 v 56 =

-
5. Iz 20 pol papirja naredimo 5 enakih zvezkov. Kaj boš izračunil?
6. Iz 30 pol papirja pa naredimo zvezke po 5 pol. Koliko listov imajo zvezki v prvem in koliko v drugem primeru, ako imajo velikost četrtnine pole?
7. Za koliko tednov bi zadostovali zvezki v obeh primerih, ako se popiše na teden povprečno po 8 strani?
8. Sestavi sam slične naloge!

b) Pismeno.

1. Ponovi naloge 1., 2., 3. (str. 27)!
2. Tvoril sam take obrazce!
3. V neki občini so 4 vasi, prva ima 72 hiš, druga 48, tretja 135 in četrta 117 hiš. Računaj!

4. Moških prebivalcev je v prvi vasi 169, v drugi 105, v tretji 328 in v četrti 297. Računaj!

5. Prebivalk je v prvi vasi 176, v drugi 110, v tretji 312 in v četrti 304; katerih je več in koliko?

6. Goveje živine imajo v prvi vasi 96 glav, v drugi 64, v tretji 240 in v četrti 156 glav.

7. Konjev je 32, 26, 48 in 13. Računaj! Primerjaj tudi število goveje živine in število konjev!

8. Ponovi nalogo 34., 35., 36. (str. 43)!

9. Tvoril sam take obrazce!

10. Kmet je kupil tele za 692 Din ter ga prodal za 846 Din.

11. Sosed je tudi kupil tele in sicer za 905 Din, prodal pa ga je za 886 Din.

12. Kupec obeh telet pa je imel pri prodaji prvega teleta 58 Din, pri prodaji drugega pa 70 Din dobička. Kaj vse lahko izračunimo?

13. Sluga Skrbič ima 845 Din mesečne plače. Meseca januarja je porabil 754 Din; koliko je imel, ko je prejel 1. februarja svojo plačo?

14. Meseca februarja je plačal krojaču 236 Din, za hrano in stanovanje 550 Din in za druge potrebščine 48 Din; koliko v vsem?

15. Koliko je imel Skrbič a) konec meseca februarja in b) v začetku marca, ko je prejel zopet plačo?

16. Ponovi nalogo č) 1., 2., 3. (str. 54)!

17. Tvoril sam take obrazce!

18. Kmet je pripeljal v mlin 4 mernike pšenice po 46 kg.

19. Dobil je 2 vreči boljše po 58 kg in 38 kg slabejše moke.

20. Koliko se je razprašilo, ako so tehtali otrobi 21 kg.

21. Delavec je delal 10 tednov ter zaslužil na teden po 96 Din.

22. Kupil je 3 m blaga po 105 Din ter plačal krojaču za delo in pribor 235 Din.

23. Od ostanka je dal ženi štirikrat po 120 Din; izračunaj, če mu je še kaj ostalo!

24. Sestavi sam slične naloge!

25. Vdova z dvema otrokoma je podedovala 960 Din, mati je dobila polovico, drugo polovico pa so razdelili med otroka na enaka dela.

26. Koliko bi bil dobil vsak, ako bi se bila mati in otroka delili na enake dele?

Vrstne vaje.

$$\begin{array}{r} 1. \quad 236 \\ + 117 \\ \hline 353 \\ + 117 \\ \hline \text{i. t. d.} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2. \quad 984 \\ - 136 \\ \hline 848 \\ - 136 \\ \hline \text{i. t. d.} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3. \quad 312 \\ + 334 \\ \hline 646 \\ - 498 \\ \hline \text{i. t. d.} \end{array}$$

$$4. \quad \begin{array}{r} 47 \times 4 \\ \dots \times 4 \end{array}$$

$$5. \quad \begin{array}{r} 36 \times 3 \\ \dots \\ - 48 \\ \hline \dots \times 3 \\ \text{i. t. d.} \end{array}$$

$$6. \quad \begin{array}{r} 52 \times 6 \\ \dots \\ - 185 \\ \hline \dots \times 6 \\ \text{i. t. d.} \end{array}$$

$$7. \quad 96 \times 2, 3, 4 \dots \dots 9$$

$$8. \quad 123 \times 2, 3, 4 \dots \dots 8$$

$$9. \quad 106 \times 2, 3, 4 \dots \dots 9$$

a) Ustno.

$$\begin{array}{l} 1. \quad 2 \text{ krat } 24 = \\ \quad 3 \text{ krat } 24 = \\ \quad \text{i. t. d.} \\ \quad 9 \text{ krat } 24 = \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 2. \quad 2 \text{ krat } 36 = \\ \quad 3 \text{ krat } 36 = \\ \quad \text{i. t. d.} \\ \quad 9 \text{ krat } 36 = \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 3. \quad 2 \text{ krat } 112 = \\ \quad 5 \text{ krat } 112 = \\ \quad \text{i. t. d.} \\ \quad 8 \text{ krat } 112 = \end{array}$$

b) Pismeno.

1. $96 \times 2 = 192$	2. $123 \times 2 =$	3. $106 \times 2 =$
$96 \times 3 =$	$123 \times 3 =$	$106 \times 3 =$
i. t. d.	i. t. d.	i. t. d.
$96 \times 9 =$	$123 \times 8 =$	$106 \times 9 =$

1. V sirotišču potrebujejo na dan 62 kg kruha; koliko v 4 dneh?
2. Nekdo dobi vsak mesec 283 Dd. plačila; koliko v 3 mesecih!
3. Mati in 3 otroci dobe dediščino. Mati dobi 568 Din, vsak otrok 144 Din.
4. V sodu je 486 l vina, natočijo 2 sodčka po 96 l. Računaj!

Trikotnik.

1. Napravi si iz papirja streho na cerkvenem stolpu!
2. Preriši dobljene ploskve!
3. Ali so dobljene 4 ploskve četrkotniki? Koliko stranic in koliko kotov imajo? To torej niso četrkotniki, ampak trikotniki. Kje so okoli tebe predmeti s trikotniki?

trikotnika

4. Nariši in izreži iz papirja druge trikotnike!
 5. Primerjaj pravokotnike, kvadrate in trikotnike ter jih opiši!
 6. Nariši trikotnike, pri katerih sta 2 stranici enako dolgi (enakokraki), so vse 3 stranice enako dolge (enakostranični), in nobena z drugo enako dolga (neenakostranični)! Kakšni koti so v teh trikotnikih?
 7. Nariši trikotnik, v katerem je en topi kot!
-

V. Razštevvanje z osnovnimi števili.

1. Ustno računanje.

Razštevvanje z osnovnimi števili.

1. 2 krat 8 = ? krat 8 = 16 8 v 16 =
2. 3 krat 9 = ? krat 9 = 27 9 v 27 =
3. 4 krat 6 = ? krat 6 = 24 6 v 24 =

Kolikokrat je:

4. 2 v 4, 10, 6, 2, 14, 20, 12, 16, 8, 18?
5. 3 v 9, 27, 3, 24, 12, 21, 30, 15, 6, 18?
6. 4 v 16, 24, 8, 32, 4, 12, 40, 28, 20, 36?
7. 5 v 20, 5, 25, 30, 15, 35, 10, 45, 40, 50?
8. 6 v 36, 12, 24, 6, 42, 30, 60, 18, 48, 54?
9. 7 v 42, 21, 7, 56, 28, 49, 35, 63, 14, 70?
10. 8 v 8, 80, 64, 16, 32, 24, 40, 56, 48, 72?
11. 9 v 90, 36, 18, 63, 9, 54, 72, 45, 81, 27?

12. a) Na hiši je 7 oken, vsako ima 6 šip.

b) 1 okno ima 6 šip; koliko oken ima 30 šip?

13. a) Za 1 zvezek porabimo 6 pol papirja; koliko za 3 take zvezke?

b) Za 1 zvezek porabimo 5 pol papirja; koliko zvezkov moremo narediti iz 30 pol?

14. a) 1 jajce velja 2 Din; koliko 7 jajec?

b) 1 jajce velja 2 Din; koliko jih kupiš za 1 Dvd.?

15. a) Za 1 srajco potrebujejo 3 m platna, šivilja hoče narediti 6 takih srajc.

b) Za 1 srajco porabi 3 m platna; gospodinja je dala 21 m platna.

16. a) 1 konj pozoblje na dan 6 l ovsa; koliko v 8 dneh?

b) 1 konj pozoblje na dan 5 l ovsa; kako dolgo se preživlja s 35 l?

17. a) Za 1 par nogavic potrebujemo 10 dkg volne; naredila bi rada 8 parov.

b) Za 1 par nogavic porabimo 10 dkg volne; imaš pa 60 dkg volne.

1. 3 krat 6 = 3 krat · = 18 $\frac{1}{3}$ od 18 =
 2. 5 krat 9 = 5 krat · = 45 $\frac{1}{5}$ od 45 =
 3. 7 krat 8 = 7 krat · = 56 $\frac{1}{7}$ od 56 =

- *4. $\frac{1}{2}$ od 2 = 5. $\frac{1}{3}$ od 9 = 6. $\frac{1}{4}$ od 16 =
 $\frac{1}{2}$ od 10 = $\frac{1}{3}$ od 27 = $\frac{1}{4}$ od 24 =
 i. t. d. i. t. d. i. t. d.

7. $\frac{1}{5}$ od 20 = 8. $\frac{1}{6}$ od 36 = 9. $\frac{1}{7}$ od 42 =
 $\frac{1}{5}$ od 5 = $\frac{1}{6}$ od 12 = $\frac{1}{7}$ od 21 =
 i. t. d. i. t. d. i. t. d.

10. $\frac{1}{8}$ od 8 = 11. $\frac{1}{9}$ od 90 =
 $\frac{1}{8}$ od 80 = $\frac{1}{9}$ od 36 =
 i. t. d. i. t. d.

12. a) V 1. nadstropju ima hiša 10 oken, vsako okno ima 6 šip. Dopolni nalogo!

b) 5 oken ima 30 šip; kaj bi rad vedel?

13. a) Za 1 zvezek potrebujejo 4 pole papirja; sešiti hočem 7 takih zvezkov.

b) 6 enakih zvezkov ima 42 pol papirja. Kaj boš izračunal?

14. a) 1 jajce velja 2 Din, rabiš pa 8 jajec.

b) 4 jajca veljajo 8 Din. Računaj.

15. a) Za 1 srajco potrebujejo 3 m platna; kupiš platna za 9 srajc.

b) Za 6 srajc porabijo 18 m platna; koliko za 1 srajco?

16. a) Konj pozoblje na dan 4 l ovsa; koliko v 5 dneh?

b) V 7 dneh pozoblje konj 35 l ovsa. Kaj boš izračunal?

17. a) Za 1 par nogavic porabimo 10 dkg volne. Kupi volne za 6 parov!

b) Za 3 pare nogavic porabimo 30 dkg volne. A vprašaj! B računaj!

* (Po 4.—11. nalogi str. 65.)

Ponavljanje.

a) Ustno.

1. 2 krat 10 =	2. 3 krat 16 =*	3. 4 krat 13 =
2 krat 20 =	3 krat 26 =	4 krat 23 =
2 krat 30 =	3 krat 36 =	4 krat 33 =
i. t. d.	i. t. d.	i. t. d.
2 krat 90 =	3 krat 96 =	4 krat 93 =

b) Pismeno.

1. $43 \times 2 =$	2. $87 \times 3 =$	3. $26 \times 4 =$
$143 \times 2 =$	$187 \times 3 =$	$126 \times 4 =$
$243 \times 2 =$	$287 \times 3 =$	$226 \times 4 =$
$343 \times 2 =$		
$443 \times 2 =$		

4. Mesar je zaklal 4 svinje, prva je tehtala 95 kg, druga 102 kg, tretja 135 kg in četrta 156 kg.

5. Od skupne teže je odpadlo 97 kg.

6. Prve tri dni je prodal mesar 350 kg svinjine, četrti dan pa ostanek.

7. Sestavi sam slične naloge!

Znak za razštevaje.

1. a) $\frac{1}{3}$ od 15 =	b) 3 v 15 =	c) $15 : 3 =$
15 : 3	čitaj: 15 je razštevati s 3	
2. a) $\frac{1}{6}$ od 48 =	b) 6 v 48 =	c) $48 : 6 =$
3. a) $\frac{1}{8}$ od 72 =	b) 8 v 72 =	c) $72 : 8 =$

Razštevano število 15 imenujemo deljenec (razštevaneec, dividend), število 3 delitelj (razštevnik, divizor); dobljeno število 5 pa količnik (razštevnik, kvocijent). — Navedi za 2. (3.) nalogo deljenec, delitelj, količnik!

Izvrši 4. do 11. nalogo na str. 65 v tej obliki:

4. $4 : 2 =$ 5. $9 : 3 =$ 6. $16 : 4 =$

$10 : 2 =$ $27 : 3 =$ $24 : 4 =$

i. t. d. i. t. d. i. t. d.

7. $20 : 5 =$ 8. $36 : 6 =$ 9. $42 : 7 =$

$5 : 5 =$ $12 : 6 =$ $21 : 7 =$

i. t. d. i. t. d. i. t. d.

10. $8 : 8 =$

11. $90 : 9 =$

$80 : 8 =$

$36 : 9 =$

i. t. d.

i. t. d.

Sestavljene naloge (sklepni računi).

1. Mati razdeli več robcev na enake dele med 5 otrok, 3 otroci dobe 24 robcev; a) koliko robcev dobi 1 otrok, b) koliko 5 otrok?

2. Ivan porabi v 5 dneh 10 Din, koliko porabi a) v 1 dnevu, b) v 3 dneh?

3. 2 zidarja zgradita zid v 9 dneh; v koliko dneh zgradi ta zid a) 1 zidar, b) v koliko dneh ga zgradijo 3 zidarji?

Čitaj te naloge še enkrat, toda tako, da izpustiš 1. vprašanje!

4. Mati razdeli več jabolk med 7 otrok na enake dele, 5 otrok dobi 15 jabolk; koliko jabolk dobi vseh 7 otrok?

Vprašam se, koliko jabolk dobi 1 otrok, koliko 7 otrok?

5. 4 zvezki veljajo 24 Din; koliko velja 9 zvezkov?

6. 3 delavci prekopljejo vinograd v 10 dneh; v koliko dneh prekoplje 5 delavcev ta vinograd?

7. 3 osebe izhajajo 8 dni z denarjem; koliko dni izhajajo 4 osebe s tem denarjem?

8. Navedi sam slične naloge!

Merjenje in deljenje z ostankom.

a) Merjenje.

1. $7 : 3 =$ 2. $9 : 2 =$ 3. $23 : 6 =$ 4. $52 : 7 =$
 3 v 7 je 2 krat, 1 ostane.

Kolikokrat je:

5. 2 v 3, 7, 11, 17, 9, 5, 15, 1, 13, 19?
6. 3 v 5, 10, 11, 17, 22, 7, 2, 13, 25, 29?
7. 4 v 10, 6, 19, 22, 35, 9, 27, 31, 34, 38?
8. 5 v 16, 23, 48, 19, 8, 36, 24, 39, 44, 47?
9. 6 v 8, 13, 25, 5, 27, 35, 47, 51, 38, 55?
10. 7 v 25, 37, 10, 15, 29, 41, 53, 58, 65, 9?
11. 8 v 15, 27, 36, 41, 9, 63, 19, 73, 25, 79?
12. 9 v 34, 11, 80, 65, 24, 37, 41, 58, 84, 26?

b) Deljenje.

1. $9 : 2 =$ 2. $25 : 7 =$ 3. $15 : 4 =$ 4. $69 : 9 =$
 $\frac{1}{2}$ od 9 = 4, (1 je ostanek.)

Izvrši gornje naloge 5 do 12 v obliki deljenja!

5. $3 : 2 = 1(1)$ 6. $5 : 3 =$ 7. $10 : 4 =$ 8. $16 : 5 =$

 9. $8 : 6 =$ 10. $25 : 7 =$ 11. $15 : 8 =$ 12. $34 : 9 =$

Merjenje istoimenskih števil.

1. $12 m : 4 m =$ 2. $36 l : 4 l =$ 3. $34 \text{ Din} : 7 \text{ Din} =$
 4. $27 \text{ dkg} : 8 \text{ dkg} =$ 5. $24 E : 3 E =$ 6. $40 D : 8 D =$
 7. $28 S : 6 S =$ 8. $62 D : 9 D =$

Navedi v teh nalogah deljenec (dividend), delitelj (divizor) in količnik (kvocijent)!

Merjenje raznoimenskih števil.

1. $4 m : 8 dm =$ 2. $6 dl : 6 cl =$ 3. $3 \text{ dkg} : 5 g =$
 4. $4 D : 5 E =$ 5. $7 \text{ lg.} : 8 \text{ pl.} =$ 6. $6 l : 7 dl =$
 7. $3 S : 5 D =$ 8. $8 D : 9 E =$
 ($4 m = 40 dm$, $40 dm : 8 dm = 5$)

Deljenje imenovanih števil.

1. 24 lg. : 4 =	2. 48 dl : 6 =	3. 32 cm : 8 =
4. 18 S : 9 =	5. 56 Din : 7 =	6. 25 E : 5 =
7. 17 bk. : 5 =	8. 38 dkg : 8 =	9. 65 cl : 7 =
10. 28 S : 6 =	11. 45 D : 7 =	12. 52 E : 9 =

Navedi v predstojećih nalogah deljenec (dividend), delitelj (divizor) in količnik (kvocijent)!

Vrstne vaje.

1. $\begin{array}{r} 216 \\ + 286 \\ \hline 502 \\ - 135 \\ \hline 367 \\ + 286 \\ \hline \end{array}$ i. t. d.	<p>2. $\begin{array}{r} 36 \times 5 \\ \hline 180 \\ + 96 \\ \hline 276 \\ - 152 \\ \hline 124 \times 5 \\ \hline \end{array}$ <p>i. t. d.
do blizu 1000.</p> </p> | <p>3. $\begin{array}{r} 414 + 7 \times 8 \\ \hline 56 \\ 470 + 7 \times 8 \\ \hline 56 \\ 526 + 7 \times 8 \\ \hline \end{array}$ <p>i. t. d.</p> </p> |
|---|---|---|

Merjenje in deljenje imenovanih števil.

a)

1. 48 bk. : 6 bk. =	2. 54 lg. : 9 =	3. 35 m : 8 m =
4. 44 l : 5 =	5. 3 lg. : 8 pl. =	6. 4 dl : 6 cl =
7. 36 S : 6 S =	8. 27 D : 3 =	9. 39 D : 6 D =
10. 45 E : 7 =	11. 3 S : 2 D =	12. 5 D : 9 E =

b)

1. a) 8 m : 2 m =	b) 8 m : 2 =
2. a) 21 l : 3 l =	b) 21 l : 3 =
3. a) 36 Din : 9 Din =	b) 36 Din : 9 =
4. a) 16 S : 4 S =	b) 16 S : 4 =

Primerjaj količnik v vsaki teh nalog za a) in b)!

Sklepni računi.

1. a) 1 peresnik velja 2 Din, koliko peresnikov dobimo za 18 Din?
 b) 5 peresnikov velja 15 Din; koliko velja 1 peresnik?
 2. a) 1 zvezek velja 3 Din; koliko zvezkov dobimo za 15 Din?
 b) 7 kg koruze velja 21 Din; koliko velja 1 kg?
$\begin{array}{r} a) \text{ 1 peresnik} \dots\dots 2 \text{ Din} \\ \underline{\text{? peresnikov} \dots\dots 18 \text{ Din}} \\ 18 \text{ Din} : 2 \text{ Din} = 9 \text{ krat} \end{array}$	$\begin{array}{r} b) \text{ 5 peresnikov} \dots\dots 15 \text{ Din} \\ \underline{\text{1 peresnik} \dots\dots ? \text{ Din}} \\ 15 \text{ Din} : 5 = 3 \text{ Din} \end{array}$
3. a) 1 m traka velja 10 Din; koliko metrov traka se kupi za 80 Din?
 b) 6 m traka velja 54 Din; koliko velja 1 m traka?
 4. a) 1 sveča velja 3 Din; koliko sveč dobimo za 21 Din?
 b) 8 sveč velja 64 Din; koliko velja 1 sveča?
 5. 4 hl vina veljajo 40 Din; koliko velja 1 l vina?
 6. 1 komad mila velja 6 Din; koliko komadov dobi mati za 42 Din?
 7. 1 vozni listek iz ... do ... stane ... Din; koliko stane 5 (6) voznih listkov?

Časovni računi.

1. Koliko kaže ura 16 ur 30' po polnoči?
2. Koliko dnevnega časa je minilo ob 8. uri 10' zvečer?
3. Koliko časa je med 5. uro 30' zjutraj in 2. uro 56' popoldne?
4. Koliko je ura 5 ur 20' po 2. uri zjutraj?
5. Koliko je bila ura 8 ur po 10. uri zvečer?
6. Koliko tedenskih dni je minilo v četrtek?
7. Minilo je 5 tedenskih dni; v kolikem tedenskem dnevu smo, kako se mu pravi?
8. Koliko dni, ur in minut tedna je minilo v petek ob 5. uri 20' zjutraj?
9. Koliko letnih mesecev je minilo meseca junija?
10. Minilo je 7 letnih mesecev; v kolikem mesecu smo, kako se mu pravi?

11. Minilo je 16 mesečnih dni; v kolikem mesečnem dnevu smo?

12. Koliko mesečnih dni je minilo, ako smo v 24.?

13. Koliko dni navadnega leta je minilo od začetka leta do 18. marca?

14. Minilo je 15 (36, 69) dni navadnega leta; v kolikem dnevu in v katerem mesecu smo?

15. Vozni red: Maribor — Celje.

Km	Postaje	B	P	P	B	P	P	P
		7 1-3	515 2-3	519 2-3	505 1-3	523 2-3	525 2-3	527 2-3
—	Maribor	3.02	5.32	9.10	14.10	14.20	17.30	22.05
7	Hoče		5.43	9.21		14.31	17.40	22.15
10	Orehova vas-Slivnica		5.49	9.27		14.37	17.46	22.21
12	Rače-Fram		5.54	9.33		14.42	17.51	22.26
18	Pragersko	3.19	6.02	9.41	14.27	14.50	17.59	22.34
25	Slov. Bistrica		6.14	9.57		15.03	18.15	22.51
32	Poljčane		6.25	10.09		15.14	18.26	23.03
48	Ponikva		6.47	10.32		15.36	18.49	23.26
52	Grobelno		6.53	10.38		15.41	18.55	23.32
56	Sv. Jurij		7.00	10.47		15.48	19.03	23.40
62	Štore		7.08	10.55		15.56	19.11	23.48
67	Celje	4.20	7.15	11.02	15.28	16.02	19.17	23.55

Koliko časa vozi brzovlak iz ... v ...?

Koliko potrebuje potniški vlak iz ... v ...?

Kdaj prispe potniški vlak v ..., če ima 20' (30') zamude?

Koliko km prevozi vlak iz ... do ...?

Stavi sam slična vprašanja!

1. 2 krat 40 = 2. 5 krat 70 = 3. 6 krat 80 = 4. 5 krat 90 =
 4 krat 70 = 2 krat 23 = 4 krat 41 = 7 krat 53 =
 3 krat 80 = 8 krat 63 = 6 krat 82 = 9 krat 47 =

Obresti.

1. Za travnik se plača 96 Dd. zakupa; koliko zakupa je plačati za 3, 5, 9 takih travnikov?

2. Sosed je dolžan 1000 Din, plača pa vsako leto 98 Din; koliko Din je še dolžan po preteku 8 let?

3. Brat dobi 80 Din letnih obresti; koliko v 2, 3 letih?

4. Kapital daje 72 Din letnih obresti; koliko obresti nese dvojni, trojni, četverni, peterni, osmerni kapital?

Deljenje desetičnih in mešanih celih števil (*S, D*); znesek je desetiško število.

a)

$$\begin{array}{lll}
 1. \frac{1}{3} \text{ od } 60 \text{ pl.} = & 2. \frac{1}{2} \text{ od } 40 \text{ dl} = & 3. \frac{1}{5} \text{ od } 150 \text{ g} = \\
 \frac{1}{6} \text{ od } 180 \text{ lg.} = & \frac{1}{4} \text{ od } 120 \text{ cm} = & \frac{1}{7} \text{ od } 410 \text{ cl} = \\
 \frac{1}{8} \text{ od } 240 \text{ dl} = & \frac{1}{3} \text{ od } 90 \text{ p} = & \frac{1}{9} \text{ od } 270 \text{ desetec} = \\
 \frac{1}{4} \text{ od } 60 \text{ pl.} = \frac{1}{3} \text{ od } 6 \text{ lg} = 2 \text{ lg.} = 20 \text{ pl} & & \frac{1}{4} \text{ od } 60 \text{ pl.} = 20 \text{ pl.}
 \end{array}$$

b)

$$\begin{array}{lll}
 1. \frac{1}{2} \text{ od } 80 \text{ E} = & 2. \frac{1}{3} \text{ od } 60 \text{ E} = & 3. \frac{1}{4} \text{ od } 240 \text{ E} = \\
 \frac{1}{3} \text{ od } 60 \text{ E} = & \frac{1}{4} \text{ od } 320 \text{ E} = & \frac{1}{7} \text{ od } 490 \text{ E} =
 \end{array}$$

c)

$$\begin{array}{llll}
 1. \frac{1}{3} \text{ od } 60 = & 2. \frac{1}{2} \text{ od } 80 = & 3. \frac{1}{7} \text{ od } 420 = & 4. \frac{1}{9} \text{ od } 720 = \\
 \frac{1}{4} \text{ od } 60 = \frac{1}{3} \text{ od } 6 \text{ D} = 2 \text{ D} = 20 & & \frac{1}{4} \text{ od } 60 = 20 &
 \end{array}$$

č)

$$\begin{array}{lll}
 1. a) \frac{1}{4} \text{ od } 80 \text{ cl} & b) \frac{1}{4} \text{ od } 80 \text{ E} & c) \frac{1}{4} \text{ od } 80 \\
 & 2. b) \frac{1}{6} \text{ od } 360 \text{ E} & c) \frac{1}{6} \text{ od } 360 \\
 & & 3. c) \frac{1}{8} \text{ od } 580
 \end{array}$$

d)

$$\begin{array}{llll}
 1. \frac{1}{2} \text{ od } 60 = & 2. \frac{1}{3} \text{ od } 150 = & 3. \frac{1}{4} \text{ od } 280 = & 4. \frac{1}{5} \text{ od } 350 = \\
 5. \frac{1}{5} \text{ od } 540 = & 6. \frac{1}{7} \text{ od } 420 = & 7. \frac{1}{8} \text{ od } 720 = & 8. \frac{1}{9} \text{ od } 630 =
 \end{array}$$

Vrstne vaje.

$$\begin{array}{r}
 1. \quad 213 \\
 - 126 \\
 \hline
 85 \\
 + 436 \\
 \hline
 521 \\
 - 126 \\
 \hline
 \text{i. t. d.}
 \end{array}$$

$$\begin{array}{l}
 2. \quad 68 \times 2 + 247 \\
 \quad 68 \times 3 + 247 \\
 \quad \text{i. t. d.} \\
 \quad 68 \times 9 + 247
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 3. \quad 114 \times 2 \\
 \hline
 228 \\
 - 128 \\
 \hline
 100 \times 3 \\
 \hline
 300 \\
 - 128 \\
 \hline
 172 \times 4 \\
 \text{i. t. d.}
 \end{array}$$

Mešane naloge.

1. Od 256 m platna prodajo enkrat 86 m, drugokrat 72 m; koliko metrov ga še ostane? (Na dva načina.)

2. Gospodinja ima 118 Din, kupi 10 kg moke po 8 Din; koliko denarja ima?

3. Za srajco potrebujejo 3 m platna po 14 Din, plačilo za delo znese 13 Din; koliko stane srajca?

4. Razdeli med 4 dečke in 3 deklice 56 orehov na enake dele!

5. Učitelj razdeli med 9 otrok peresa na enake dele, 7 otrok dobi 14 peres; koliko peres dobi vseh 9 otrok?

6. 8 zvezkov velja 24 Din; kupiš samo 5 zvezkov.

7. V 6 dneh izvrši 5 delavcev delo; koliko delavcev izvrši to delo v 10 dneh?

8. Z določenim denarjem žive 3 osebe 8 dni; koliko oseb izhaja s tem denarjem 6 dni?

9. V drevesnici stoji 354 jablan, 286 hrušk in 168 črešenj. Kaj bomo izračunili?

10. Vas ima 572 prebivalcev, druga 428. Napravi dve nalogi!

11. Delavec dobi 192 Din tedenske plače; delal je 5 tednov.

12. 4 zvezki veljajo 12 Din, koliko velja 1 zvezek?

13. Med ubožce razdelimo 54 Din tako, da dobi 1 ubožec 6 Din; koliko ubožcev smo obdarili?

**Merjenje desetičnih in mešanih celih števil (S, D);
znesek je desetiško število.**

1. 2 v 80 =	2. 3 v 90 =	3. 4 v 280 =
5 v 450 =	6 v 240 =	7 v 140 =
8 v 720 =	7 v 630 =	4 v 360 =
4 v 360 =	9 v 630 =	5 v 400 =
3 v 560 =	2 v 100 =	6 v 480 =

2 v 8 je 4 krat 2 v 80 = 40 krat

1. Gospodar prejme na mesec od ene stranke 420 Din najemnine, od druge 286 Din, od tretje 272 Din, za popravo izda 248 Din; koliko znaša čisti dohodek?

2. Kmet izda v zakup več njiv. Zakup znese vsako leto 298 Din; koliko v 3 letih?

3. Karel naredi iz 280 orehov kupčke po 7 orehov; koliko kupčkov je naredil?

4. Francek naredi iz 480 črešenj 6 kupčkov; koliko črešenj je v 1 kupčku?

5. V sadovnjaku je zasajenih po 90 dreves v 5 vrstah; koliko dreves bi prišlo na 1 vrsto, ako bi se tvorilo 9 vrst?

Deljenje in merjenje mešanih celih števil; znesek je mešano celo število.

a)

1. $\frac{1}{2}$ od 2 bk. 4 lg. =	2. $\frac{1}{2}$ od 4 lg. 6 pl. =	3. $\frac{1}{2}$ od 6 dl 4 cl =
4. $\frac{1}{3}$ od 3 dkg 3 g =	5. $\frac{1}{3}$ od 6 dl 3 cl =	6. $\frac{1}{3}$ od 3 dm 9 cm =
7. $\frac{1}{4}$ od 4 D 8 E =	8. $\frac{1}{4}$ od 8 D 8 E =	9. $\frac{1}{5}$ od 5 D 5 E =

b)

1. $\frac{1}{2}$ od 22 =	2. $\frac{1}{2}$ od 24 =	3. $\frac{1}{2}$ od 42 =	4. $\frac{1}{2}$ od 66 =
5. $\frac{1}{3}$ od 33 =	6. $\frac{1}{3}$ od 36 =	7. $\frac{1}{3}$ od 63 =	8. $\frac{1}{3}$ od 96 =

c)

1. $3 \vee 69 =$ 2. $2 \vee 46 =$ 3. $4 \vee 84 =$ 4. $2 \vee 22 =$
 5. $2 \vee 24 =$ 6. $2 \vee 42 =$ 7. $3 \vee 33 =$ 8. $3 \vee 96 =$
 $3 \vee 60 = 20$ $3 \vee 9 = 3$ $3 \vee 69 = 23$

č)

1. $\frac{1}{2}$ od 40 = 2. $2 \vee 60 =$ 3. $\frac{1}{3}$ od 69 = 4. $3 \vee 63 =$
 5. $\frac{1}{2}$ od 140 = 6. $2 \vee 180 =$ 7. $\frac{1}{3}$ od 153 = 8. $3 \vee 216 =$

1. Razdeli denar!

69 Din na 3 enake dele	$\frac{1}{3}$ od 69
140 Din na 2 enaka dela	$\frac{1}{2}$ od 140
153 Din na 3 enake dele	$\frac{1}{3}$ od 153
84 Din na 4 enake dele	$\frac{1}{4}$ od 84
68 Din na 4 enake dele	$\frac{1}{4}$ od 68

2. Razdeli črte:

$\frac{1}{2}$ od 7 dm 2 cm	$\frac{1}{7}$ od 8 m 4 dm
$\frac{1}{3}$ od 6 dm 3 cm	$\frac{1}{6}$ od 7 m 2 dm
$\frac{1}{8}$ od 9 dm 6 cm	$\frac{1}{8}$ od 10 m 5 dm

Vrstne vaje.

1. $\frac{1}{2}$ od 20 (40, 60, 80, ... 180) 2. $\frac{1}{3}$ od 30 (60, 90, 120, ... 270)
 3. $\frac{1}{4}$ od 40 (80, 120, ... 360) i. t. d. 4. $\frac{1}{10}$ od 100 (200, 300, ... 1000)

5. $30 = 20 + \cdot$ $50 = 40 + \cdot$ $70 = 60 + \cdot$
 i. t. d. do $190 = 180 + \cdot$

6. $40 = 30 + \cdot$ $50 = 30 + \cdot$ $70 = 60 + \cdot$
 i. t. d. do $290 = 270 + \cdot$

7. $50 = 40 + \cdot$ $60 = 40 + \cdot$ $70 = 40 + \cdot$
 $90 = 80 + \cdot$ $100 = 80 + \cdot$ $110 = 80 + \cdot$
 i. t. d. do $390 = 360 + \cdot$ i. t. d.

8. $110 = 90 + \cdot$ $110 = 90 + \cdot$ $120 = 90 + \cdot$ i. t. d.
 $190 = 180 + \cdot$ $200 = 180 + \cdot$ i. t. d.

9. 2 v 20 (40, 60 i. t. d. do 180) 10. 3 v 30 (60, 90 i. t. d. do 270) i. t. d.
11. 10 v 100 (200, 300 i. t. d. do 1000)

$$12. 34 = 20 + \cdot \quad 57 = 40 + \cdot \quad 78 = 60 + \cdot$$

$$13. 75 = 60 + \cdot \quad 98 = 90 + \cdot \quad 134 = 120 + \cdot$$

$$14. 68 = 40 + \cdot \quad 96 = 80 + \cdot \quad 178 = 160 + \cdot$$

Sestavi za vsako vrsto od 5. do 8. naloge (str. 76) po en uporaben račun!

Razštevanje mešanih celih števil.

a) Ponavljanje.

1. $68 : 2 =$ 2. $83 : 2 =$ 3. $87 : 2 =$ 4. $126 : 2 =$
5. $96 : 3 =$ 6. $126 : 3 =$ 7. $186 : 3 =$ 8. $154 : 3 =$

b) Razstavljanje desetic.

1. $\overset{2}{34} : 2 =$ 2. $56 : 2 =$ 3. $\overset{12}{130} : 2 =$ 4. $175 : 2 =$
5. $75 : 3 =$ 6. $144 : 3 =$ 7. $223 : 3 =$ 8. $285 : 3 =$
9. $92 : 4 =$ 10. $176 : 6 =$ 11. $243 : 9 =$ 12. $265 : 5 =$
13. $329 : 7 =$ 14. $754 : 8 =$ 15. $432 : 6 =$ 16. $832 : 9 =$

17. Tвори uporabne naloge z gorenjimi računi!

Pretvorne naloge.

a)

1. 60 Din = ? Dd. 2. 40 D = ? S
3. 90 dm = ? m 4. 30 cm = ? dm
5. 70 mm = ? cm 6. 83 dl = ? l ? dl
7. 45 cl = ? dl ? cl 8. 26 bk. = ? rs. ? bk.
9. 76 lg. = ? bk. ? lg. 10. 42 pl. = ? lg. ? pl.
11. 400 cm = ? m 12. 700 cl = ? l
13. 800 l = ? hl 14. 900 dkg = ? kg
15. 300 kg = ? q 16. 70 E = ? D
17. 800 E = ? S 18. 64 E = ? D ? E
19. 720 E = ? S ? D 20. 693 E = ? S ? D ? E

b)

1. 3 (4, 7) Din = ? p	2. 4 (6, 9) duc. = ? kos.
3. 5 (7, 9) kop = ? ks.	4. 3 (5, 8) let = ? mes.
5. 3 (5, 7) let = ? ted.	6. 7 mes. = ? dni
7. 6 (8, 9) dni = ? ur	8. 5 (9) ur = ? min.
9. 6 (8) minut = ? sekund	

-
1. $28 : 7 =$	2. $59 : 9 =$	3. $60 : 2 =$
4. $96 : 3 =$	5. $87 : 3 =$	6. $176 : 8 =$
	7. $243 : 5 =$	
-

8. V sadovnjaku stoji 96 dreves v 6 enakih vrstah; koliko dreves stoji v 1 vrsti?

9. Prijatelj otrok razdeli 75 cvetic med otroke tako, da jih dobi 1 otrok 5; koliko otrok je obdaril?

10. Med 9 ubožcev razdele 234 Din na enake dele; koliko dinarjev dobi 1 ubožec?

11. Stric izdado od 450 Din vsak dan 6 Din za meso; za koliko dni jim zadošča ta denar?

Ulomki.

1. Hleb kruha razdelimo med 5 ubožcev na enake dele; koliko dobi a) 1 ubožec, b) koliko 3 ubožci?

2. Kako nastane ulomek $\frac{2}{9}$ ($\frac{2}{9}$, $\frac{5}{7}$, $\frac{8}{9}$)?

3. $2 \text{ dm} = ? \text{ m}$ $7 \text{ dl} = ? \text{ l}$ $8 \text{ dkg} = ? \text{ kg}$ $25 \text{ p} = ? \text{ Din}$
 $235 \text{ m} = ? \text{ km}$ $412 \text{ kg} = ? \text{ t}$

4. Kako nastane ulomek $\frac{2}{10}$, ($\frac{7}{10}$, $\frac{8}{100}$, $\frac{24}{100}$, $\frac{325}{1000}$, $\frac{412}{1000}$)?

5. Čitaj ulomke: $\frac{3}{4}$, $\frac{5}{7}$, $\frac{13}{8}$, $\frac{8}{10}$, $\frac{37}{100}$, $\frac{116}{1000}$?

6. Navedi števec (imenovalce) predstojećih ulomkov!

7. Napiši s števili: 3 petine, 9 dvanajstin, 17 dvanajstin, 4 desetine, 97 stotin, 83 tisočin!

8. Razkaži na daljicah: $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4} \dots \frac{1}{10}$, $\frac{2}{3}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{2}{5}$, $\frac{5}{6}$, $\frac{5}{2}$, $\frac{7}{4}$!

9. Razkaži na daljicah: a) $\frac{2}{3}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{2}{5}$, $\frac{5}{6}$, $\frac{7}{8}$; b) $\frac{5}{2}$, $\frac{7}{4}$, $\frac{13}{6}$, $\frac{15}{8}$!

Računanje z ulomki.

a)

1. $\frac{1}{2}$ od $\frac{6}{7} =$

2. $\frac{1}{3}$ od $\frac{9}{11} =$

3. $\frac{1}{5}$ od $\frac{20}{12} =$

4. $\frac{2}{3}$ v $\frac{4}{3} =$

5. $\frac{5}{8}$ v $\frac{15}{6} =$

6. $\frac{2}{9}$ v $\frac{8}{9} =$

b)

1. $\frac{1}{3}$ od $\frac{6}{10} =$

2. $\frac{1}{8}$ od $\frac{40}{100} =$

3. $\frac{1}{7}$ od $\frac{56}{1000} =$

4. $\frac{3}{10}$ v $\frac{9}{10} =$

5. $\frac{9}{100}$ v $\frac{45}{100} =$

6. $\frac{8}{1000}$ v $\frac{48}{1000} =$

c)

1. $\frac{5}{11} + \frac{3}{11} + \frac{2}{11} =$

2. $\frac{17}{8} - \frac{15}{8} =$

3. 5 krat $\frac{7}{9} =$

4. $\frac{1}{6}$ od $\frac{30}{9} =$

5. $\frac{5}{7}$ v $\frac{40}{7} =$

1. Koliko jabolk moremo kupiti za $\frac{6}{5}$ Din, ako velja 1 jabolko $\frac{1}{5}$ Din?

2. Koliko časa imamo $\frac{56}{2}$ l moke, ako porabimo vsak dan $\frac{7}{2}$ l?

3. Ivan je $\frac{15}{4}$ let kočijaž. 9. del tega časa je bil v domovini. Računaj!

4. 1 citrona velja $\frac{16}{10}$ Din; kupiš 3 citrone.

5. Kmet pridela $\frac{123}{5}$ hl ječmena, rži $\frac{246}{5}$ hl. Nastavi 2 nalogi!

2. Pismeno razštevaje.

Razštevaje večimenskih števil.

a) Ustno.

1. $\frac{1}{2}$ od 4 lg. 6 pl. =

2. $\frac{1}{3}$ od 5 m 4 dm =

3. $\frac{1}{6}$ od 7 l 2 dl =

b) Pismeno.

1. 4 lg. 6 pl. : 2 = 2 lg. 3. pl.

$\frac{1}{2}$ od 4 lg. sta 2 lg., 2 krat 2 lg. so

4 lg.

4 lg., 4 lg. od 4 lg. ne ostane nič;

6 pl.

6 pol dol i. t. d.

6 pl.

=

2. $5\ m\ 2\ dm : 3 = 1\ m\ 7\ dm$

$$\begin{array}{r} 3\ m \\ \hline 22\ dm \\ 21\ dm \\ \hline \end{array}$$

1 dm ostanek

$\frac{1}{3}$ od 5 m je 1 m, 3 krat 1 m so 3 m
3 m od 5 m ostaneta 2 m ali 20 dm,
in 2 dm je 22 dm; $\frac{1}{3}$ od 22 dm i. t. d.

3. $6\ l\ 7\ dl\ 2\ cl : 4 =$

4. $9\ l\ 1\ dl\ 2\ cl : 6 =$

5. $8\ Dd.\ 4\ Din : 7 =$

6. $7\ D\ 2\ E : 3 =$

7. $8\ S\ 6\ D\ 5\ E : 5 =$

8. $9\ S\ 2\ D\ 8\ E : 8 =$

Razštevanje celih števil.

a)

1. $56 : 2 = 28$

$\frac{1}{2}$ od 5 D sta 2 D, 2 krat 2 D so 4 D i. t. d.

$$\begin{array}{r} 4 \\ \hline 16 \\ 16 \\ \hline = \end{array}$$

2. $764 : 4 =$

3. $875 : 5 =$

4. $762 : 6 =$

5. $581 : 7 =$

Navedi v teh nalogah deljenec (dividend), delitelj (divizor) in količnik (kvocijent)!

b)

1. $573 : 3 = 191$

$\frac{1}{3}$ od 5 je 1, 3 krat 1 je 3, 3 od 5 ostane 2,
7 dol i. t. d.

$$\begin{array}{r} 3 \\ \hline 27 \\ 27 \\ \hline = 3 \\ 3 \\ \hline = \end{array}$$

2. $96 : 4 =$

3. $345 : 5 =$

4. $729 : 9 =$

5. $882 : 6 =$

$85 : 5 =$

$228 : 2 =$

$976 : 8 =$

$336 : 7 =$

$91 : 7 =$

$348 : 6 =$

$717 : 3 =$

$873 : 9 =$

6. $136 : 2 =$

7. $406 : 7 =$

8. $715 : 5 =$

$972 : 6 =$

$228 : 6 =$

$558 : 9 =$

$928 : 4 =$

$405 : 3 =$

$258 : 3 =$

$378 : 7 =$

$368 : 8 =$

$756 : 4 =$

c)

$$\begin{array}{r}
 1. \quad 554 : 3 = 184 \\
 \underline{3} \\
 25 \\
 \underline{24} \\
 = 14 \\
 \underline{12} \\
 \hline
 2 \text{ ostanek}
 \end{array}$$

3 v 5 je 1 krat, 1 krat 3 je 3, 3 od 5 ostane 2, 5 dol; 3 v 25 je 8 krat, 8 krat 3 je 24 i. t. d.

2. $945 : 4 =$ 3. $832 : 6 =$ 4. $632 : 3 =$ 5. $768 : 9 =$
 $631 : 5 =$ $749 : 7 =$ $231 : 2 =$ $546 : 7 =$
 $850 : 9 =$ $347 : 8 =$ $605 : 4 =$ $282 : 6 =$

6. Deli naslednja števila: 159, 372, 458, 650, z (s) 2, 3, 4, ... 9.

7. Deli števila: 458, 337, 806, 790, 1000 s (z) 3, 5, 7, 9.

č)

1. a) $811dl3cl : 3$ b) $8S1D3E : 3$ c) $813 : 3$ ($\frac{1}{3}$ od, 3 v)
 2. b) $9S4D5E : 5$ c) $945 : 5$ ($\frac{1}{5}$ od, 5 v)
 3. c) $826 : 7$ (7 v)

1. 835 vojakov se nastani v 5 vaseh, v vsaki vasi enako število; koliko vojakov dobi vsaka vas?

2. Koliko zvezkov po 6 pol moremo narediti iz 732 pol papirja?

3. 4 trgovci razdele 428 Dd. dobička na enake dele; koliko dobi vsak trgovec?

4. Med koliko otrok moremo razdeliti 932 svinčnikov, ako dobi vsak otrok 2 svinčnika?

5. Za 9 parov stolov je bilo plačati 864 Din; koliko velja 1 par?

6. 1 sveča velja 9 Din; koliko sveč dobimo za 945 Din?

Preizkušnja za poštevnanje in razštevnanje.

a)

1. $\underline{132 \times 7}$

Preizkušnja: $924 : 7 = 132$

$$\begin{array}{r} 7 \\ \underline{22} \\ 21 \\ \underline{= 14} \\ 14 \\ \underline{=} \end{array}$$

2. Izvrši nastopna poštevnanja in naredi preizkušnjo!

a) $498 \times 2 =$ b) $276 \times 3 =$ c) $96 \times 8 =$

b)

1. $876 : 2 = 438$

Preizkušnja: $\frac{438 \times 2}{876}$

$$\begin{array}{r} 8 \\ \underline{= 7} \\ 6 \\ \underline{16} \\ 16 \\ \underline{=} \end{array}$$

2. Izvrši nastopna razštevnanja in naredi preizkušnjo!

a) $873 : 9 =$ b) $876 : 6 =$ c) $744 : 8 =$

3. $735 : 4 = 183$

Preizkušnja: $\frac{183 \times 4}{732}$

$$\begin{array}{r} 3 \\ \underline{33} \\ 32 \\ \underline{15} \\ 12 \end{array}$$

3 ostanek

4. Izvrši in naredi preizkušnjo!

a) $553 : 2 =$ b) $863 : 4 =$ c) $872 : 9 =$

Mešane naloge.

1. $\begin{array}{r} 412 \\ 278 \\ \hline 96 \\ 188 \end{array}$ 2. $\begin{array}{r} 831 \\ - 354 \\ \hline \end{array}$ 3. $\begin{array}{r} 1000 \\ - 736 \\ \hline \end{array}$ 4. $\underline{132 \times 7}$ 5. $828 : 6 =$

6. Stranka plača četrletno 245 Din najemnine, koliko na leto?

7. Od te najemnine plača gospodar polletno 342 Din najemninskega davka; a) koliko na leto? b) koliko najemnine mu ostane na leto?

8. Koliko najemnine bi mu ostalo v 3 letih?

9. In koliko mu v resnici ostane, ako izda v tem času 479 Din za popravila?

10. Vinogradnik ima dva soda vina, v prvem je 283 l, v drugem 365 l vina. Dopolni nalogo!

11. Doma obdrži 200 l, ostanek pa pretoči v 8 enako velikih sodčkov; kaj nas zanima?

12. Koliko dobi za vino vsakega sodčka, ako proda 1 l po 7 Din?

13. Ako bi bil ta vinogradnik malce počakal, bi bil lahko prodal vino po 9 Din. Koliko bi bil v tem primeru dobil a) za 1 sodček, b) za vseh 8 sodčkov?

14. Izračunaj 13. nalogo tudi tako, da vpoštevaš razliko v cenil

Sklep od množine preko enote na drugo množino.

1. Na vrtu stoji 72 sadnih dreves v 8 vrstah; a) koliko v 1 vrsti, b) koliko v 2 (3, 6) vrstah?

2. Na vežbališču stoji 48 vojakov v 6 vrstah; koliko jih stoji v 4 vrstah?

v 6 vrstah (1. množina) . . . 48 vojakov

1 vrsta (enota)

v 4 vrstah (2. množina) . . . ? vojakov

V 6 vrstah stoji 48 vojakov, v 1 vrsti $\frac{1}{6}$ od 48 vojakov, t. j. 8 vojakov, v 4 vrstah 4 krat 8 vojakov, t. j. 32 vojakov.

3. Mati da 4 ubožcem 30 Din; koliko dobe 3 ubožci?

4. 4 enako težki krhti sladkorja tehtajo 32 kg, koliko bi tehtalo 9 takih krhtov?

5. 5 oseb prebije z živili 12 dni; koliko dni prebijejo s temi živili 3 osebe?

6. Neko vsoto denarja razdele med 6 ubožcev tako, da dobi 1 ubožec 5 Din; koliko ubožcev morejo obdariti s to vsoto, ako dobi 1 ubožec samo 3 Din?

$$\begin{array}{r} 1. \quad 56 \\ \quad 128 \\ \quad \underline{243} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2. \quad 643 \\ \quad \underline{- 225} \end{array}$$

$$3. \quad \underline{137 \times 6}$$

$$4. \quad 952 : 4 =$$

Shvatba ulomkov.

1. Razdelimo pomarančo med 5 otrok na enake dele; koliko dobi a) 1 otrok, b) 2 (3, 4) otroka?

2. Razkaži na daljicah a) $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$, b) $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{6}$, $\frac{1}{9}$!

3. a) 3 pl. = ? lg. b) 7 cm = ? m c) 8 g = ? kg

4. Razkaži na daljicah a) $\frac{1}{2}$, $\frac{5}{2}$, b) $\frac{2}{3}$, $\frac{4}{3}$ c) $\frac{3}{4}$, $\frac{1}{4}$!

Ulomke, ki so manj vredni ko ena celota, imenujemo prave, vse druge pa neprave.

5. Navedi a) prave, b) neprave ulomke!

6. Čitaj nastopne ulomke: $\frac{5}{7}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{2}{7}$, $\frac{1}{10}$, $\frac{13}{100}$, $\frac{316}{1000}$!

7. Kaj pove v ulomku $\frac{5}{7}$ število 7 pod črto in kaj število 5 nad črto?

8. Zakaj imenujemo 3 imenovalec, 2 števec ulomka $\frac{3}{2}$?

9. 1 celota = $\frac{?}{?}$ ($\frac{?}{8}$, $\frac{?}{4}$, . . . $\frac{?}{6}$, $\frac{?}{10}$, $\frac{?}{100}$, $\frac{?}{1000}$).

Pretvorba a) celih, b) mešanih števil na nepravne ulomke.

a)

1. $3 = \frac{?}{2}$ 1 = $\frac{2}{2}$ 3 = 3 krat $\frac{2}{2}$ 3 = $\frac{6}{2}$
 2. $4 = \frac{?}{3}$ 3. $2 = \frac{?}{4}$ 4. $3 = \frac{?}{5}$ 5. $7 = \frac{?}{10}$ 6. $6 = \frac{?}{100}$

b)

1. $3\frac{1}{2} = \frac{?}{2}$ 3 celote so 3 krat $\frac{2}{2}$ ali $\frac{6}{2}$ in $\frac{1}{2}$ je $\frac{7}{2}$ $3\frac{1}{2} = \frac{7}{2}$
 2. $3\frac{2}{3} = \frac{?}{3}$ 3. $2\frac{3}{4} = \frac{?}{4}$ 4. $6\frac{2}{3} = \frac{?}{3}$ 5. $6\frac{5}{8} = \frac{?}{8}$
 6. $7\frac{2}{10} = \frac{?}{10}$ 7. $4\frac{17}{100} = \frac{?}{100}$

-
1. $\begin{array}{r} 236 \\ 324 \\ \hline 416 \end{array}$ 2. $\begin{array}{r} 930 \\ - 468 \\ \hline \end{array}$ 3. 89×9 4. $956 : 8 =$

Pretvorba nepravih ulomkov na a) cela, b) mešana števila.

a)

1. $\frac{6}{2} = ?$ $\frac{2}{2} = 1$ celota $\frac{2}{2}$ v $\frac{6}{2} = 3$ $\frac{6}{2} = 3$
 2. $\frac{12}{3} = ?$ 3. $\frac{8}{4} = ?$ 4. $\frac{30}{5} = ?$ 5. $\frac{56}{8} = ?$ 6. $\frac{20}{10} = ?$

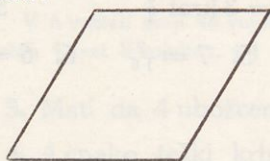
b)

1. $\frac{7}{2} = ?$ $\frac{2}{2} = 1$ celota $\frac{2}{2}$ v $\frac{7}{2} = 3$ krat, $\frac{1}{2}$ ostane $\frac{7}{2} = 3\frac{1}{2}$
 2. $\frac{14}{3} = ?$ 3. $\frac{11}{4} = ?$ 4. $\frac{29}{5} = ?$ 5. $\frac{40}{6} = ?$ 6. $\frac{75}{10} = ?$

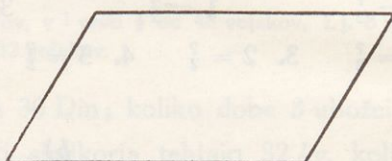
-
1. $\frac{5}{7} + \frac{6}{7} = \frac{11}{7} = 3\frac{1}{7}$ 2. $\frac{3}{8} + \frac{2}{8} + \frac{7}{8} =$ 3. $3\frac{1}{2} + 2\frac{1}{2} =$
 4. $4\frac{2}{5} + 1\frac{3}{5} + 6\frac{4}{5} =$ 5. $\frac{5}{9} - \frac{2}{9} =$ 6. $8\frac{7}{10} - 3\frac{5}{10} =$
 7. 3 krat $\frac{5}{4} = \frac{15}{4} = 2\frac{3}{4}$ 8. 5 krat $\frac{5}{6} =$ 9. $\frac{1}{4}$ od $\frac{28}{10} =$
 10. $\frac{9}{100} \vee \frac{72}{100}$

Drugi četrkotniki.

1. Narišite pravokotnik in kvadrat! Glejte okoli sebe, če ne najdete še drugih četrkotnikov, ki niso ne pravokotniki in ne kvadrati!

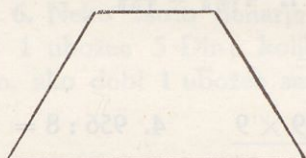

romb

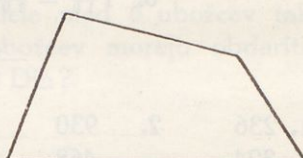

romboid

2. Prerišite take četrkotnike in prosite g. učitelja, naj vam pove, kako jih imenujemo!

trapez

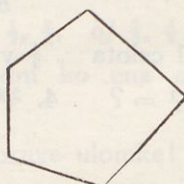
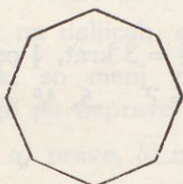
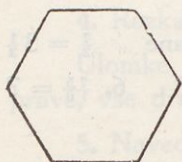

trapezoid

3. Sestavite slike vseh teh četrkotnikov in dodajte še trikotnik! Pod vsak četrkotnik napišite njegovo ime! Vadite se v njihovem hitrem spoznavanju! Določite medsebojno razdelitev, kakovost stranic in kotov!

Mnogokotnik in krog.

1. Narišite like, ki imajo 5 (6, 8, 10) stranic! Ti liki imajo toliko kotov kakor stranic, imenujemo jih mnogokotnike.

mnogokotniki

krog

2. Kje vidite kak mnogokotnik? Prerišite ga!

3. Kdo zna napraviti s svinčnikom in trakom papirja lep krog? Kdo ga zna izvršiti še drugače? Kje so krogi v šolski sobi? Izrežite iz kartona kroge različne velikosti!

VI. Ponavljanje znane učne snovi.

Ponavljjanje shvatbe števil do 1000.

a)

1. Štej po 100 do 1000!

2. Štej po 10 od 180 do 230! od 290 do 340! od 370 do 410!
od 490 do 550! od 560 do 620! od 680 do 720! od 790 do 840!
do 870 do 1000!

3. Štej od 198 do 212! od 293 do 306! od 391 do 409!
od 497 do 514! od 589 do 621! od 678 do 704! od 795 do 820!
od 896 do 925! od 988 do 1000!

b)

1. Katero stotično število je a) za 300 (700, 900), b) pred
500, 800, 1000, c) med 200 in 400, 500 in 700, 800 in 1000?

2. Katero število obstoječe iz *S* in *D* je a) za 270 (580,
790, 840, 960), b) pred 160 (300, 640, 990), c) med 150 in 130
(270 in 290, 460 in 480, 700 in 680, 1000 in 980)?

3. Katero število je a) za 15 (99, 480, 579, 820, 976,
b) pred 67 (200, 581, 890, 1000)?

c)

1. $3\ m = ?\ cm$ 2. $6\ l = ?\ dl$ 3. $5\ S = ?\ E$

4. $7\ D = ?\ E$ 5. $5\ m\ 2\ dm = ?\ cm$ 6. $9\ l\ 7\ dl = ?\ dl$

7. $8\ S\ 2\ D = ?$ 8. $6\ D\ 5\ E = ?\ E$

9. $2\ m\ 3\ dm\ 7\ cm = ?\ cm$ 10. $8\ l\ 4\ dl\ 1\ cl = ?\ cl$

11. $3\ S\ 9\ D\ 2\ E = ?\ E$ 12. $6\ S\ 4\ D\ 3\ E = ?\ E$

13. $400\ p = ?\ Din$ 14. $70\ cm = ?\ dm$ 15. $300\ E = ?\ S$

16. $90\ E = ?\ D$ 17. $620\ pl. = ?\ bk.\ ?\ lg.$ 18. $67\ cl = ?\ dl\ ?\ cl$

19. $760\ E = ?\ S\ ?\ D$ 20. $83\ E = ?\ D\ ?\ E$

21. $250\ p. = ?\ Din\ ?\ p$ 22. $286\ cl = ?\ l\ ?\ dl\ ?\ cl$

23. $452\ E = ?\ S\ ?\ D\ ?\ E$ 24. $999\ E = ?\ S\ ?\ D\ ?\ E$

25. Pretvori na a) enoimenska, b) večimenska števila:

a) $500 = 5 S$, $70 = 7 D$, $800 = ?$ $30 = ?$ $900 = ?$ $80 = ?$

b) $360 = 3 S 6 D$, $53 = 5 D 3 E$, $630 = ?$ $92 = ?$ $850 = ?$

$701 = ?$ $236 = 2 S 3 D 6 E$, $387 = ?$ $743 = ?$ $856 = ?$

$912 = ?$ $999 = ?$

26. Napiši v razpredelnico števila: 6, 28, 300, 60, 432, 605, 840!

Ponavljanje ustnega računanja.

1. $8 + 9 =$ 7. $400 + 300 =$ 12. $582 + 360 =$

2. $56 + 7 =$ 8. $200 + 620 =$ 13. $608 + 274 =$

3. $60 + 80 =$ 9. $750 + 200 =$ 14. $475 + 309 =$

4. $70 + 95 =$ 10. $180 + 340 =$ 15. $592 + 83 =$

5. $93 + 50 =$ 11. $320 + 476 =$ 16. $672 + 198 =$

6. $56 + 83 =$

17. Na vozu sede 3 osebe, prva tehta 80 kg, druga 65 in tretja 55 kg. Računaj!

18. Na vozu sta tudi dve vreči zrnja, ki tehtata 46 kg in 34 kg; presuj v duhu zrnje v 1 vrečo!

19. Koliko teže mora vleči konjiček, ako tehta voz 250 kg?

20. Sestavi sam slično nalogo!

1. $15 - 8 =$ 7. $900 - 600 =$ 12. $650 - 420 =$

2. $81 - 6 =$ 8. $800 - 340 =$ 13. $809 - 263 =$

3. $120 - 40 =$ 9. $820 - 200 =$ 14. $732 - 106 =$

4. $80 - 34 =$ 10. $650 - 380 =$ 15. $342 - 85 =$

5. $72 - 30 =$ 11. $930 - 253 =$ 16. $532 - 156 =$

6. $92 - 28 =$

17. Kmetica je prodala svinjo za 860 Din, 140 Din je bila kupcu dolžna. Kaj bomo izračunili?

18. Z denarjem, ki ga je po odtegljaju dolga dobila, je kupila blaga za 350 Din. Računaj!

19. Dekli je plačala 160 Din, ostanek pa hranila za gošpodinjstvo; koliko?

20. Koliko je imela po 1 mesecu, ko je izdala še 105 Din?

21. Brivec zasluži prvi dan 82 Din, drugi dan 96 Din in tretji dan 112 Din. Računaj!

22. Pomagaču plača za ta čas 90 Din. Kaj boš izračunil?

23. Preračunaj, koliko mu ostane, ako ima 45 Din drugih stroškov!

24. Sestavi sam slično nalogo.

-
1. 9 krat 8 =	2. 4 krat 70 =	3. 6 krat 53 =
4. 3 krat 200 =	5. 4 krat 180 =	6. 2 krat 474 =

-
1. 6 (9) Din = ? p	2. 5 (8) duc. = ? ks.
3. 3 (5) kop = ? ks	4. 6 (7) let = ? mes.
5. 8 (6) let = ? ted.	6. 4 (7) mes. = ? dni
7. 3 (5) dni = ? ur	8. 5 (8) ur = ? min.
9. 2 (6) min. = ? sek.	

-
1. $28 + 32 =$	2. $92 - 38 =$	3. 6 krat 8 =
4. $356 + 420 =$	5. $928 - 246 =$	6. 7 krat 30 =
7. $238 + 354 =$	8. $762 - 384 =$	9. 5 krat 129 =
10. $123 + 2 \text{ krat } 36 =$		11. $86 - 7 \text{ krat } 6 =$
12. $7 \text{ krat } 8 + 6 \text{ krat } 9 =$		

1. Koliko sveč je v 6 zavojih po 8 kosov?

2. Koliko pol papirja potrebujejo za 7 knjig, ako porabijo za 1 knjigo 20 pol?

3. 1 kg govedine velja 12 Din; gostilničarka kupi 8 kg.

4. Gospodinja ima 78 Din, kupi pa 4 kg sladkorja po 12 Din. Kaj nas zanima?

5. Izmed 3 bratov dobi vsak 179 Din, sestra pa 228 Din; koliko Din dobe vsi? Kaj še lahko izračuniš?

-
1. 8 v 56 =	2. $\frac{1}{5}$ od 45 =	3. 6 v 420 =	4. $\frac{1}{8}$ od 400 =
5. 4 v 84 =	6. $\frac{1}{7}$ od 490 =	7. 5 v 95 =	8. $\frac{1}{6}$ od 96 =
-

1. Naredi v mislih iz 42 pol papirja zvezke po 6 pol!
2. 1 kg riža velja 8 Din; kupiš ga za 32 Din.
3. 4 konji dobe vsak dan 20 l ovsa, koliko daš vsakemu?
4. 8 jajec velja 16 Din; koliko 1 jajce?

1. $312 + 427 =$	2. $659 - 213 =$	3. 8 krat 79 =
4. $\frac{1}{2}$ od 86 =	5. 9 v 756 =	6. 8 v 624 =

7. Branjevka je kupila za 726 Din blaga in hoče zaslužiti 134 Din. A, vprašaj! B, računaj!

8. Nekdo kupi blaga za 928 Din, proda ga pa za 836 Din; kaj boš izračunil?

9. 1 zvezek velja 2 Din; rabiš 9 zvezkov.

10. 8 konj dobi vsak dan 40 l ovsa; koliko 1 konj?

11. 420 Din razdele med več oseb tako, da dobi 1 oseba 6 Din; med koliko oseb se je razdelil denar?

12. Dijak hodi med počitnicami 3 dni vsak dan 9 km, potem 8 dni vsak dan 8 km; koliko kilometrov je hodil v vsem?

Ponavljanje pismenega računanja.

1. Ponovi naloge 1., 2., 3. (str. 27)!

2. Tvoril sam take obrazce!

3. Suknar proda 386 m črnega in 457 m modrega sukna; koliko metrov sukna proda?

4. Kramar prejme prvi dan 274 Din, drugi dan 236 Din in tretji dan 394 Din.

5. Voznik je naložil 4 velike kamene plošče, prva tehta 228 kg, druga 314 kg, tretja 204 kg in četrta 198 kg.

1. Ponovi naloge 34., 35., 36. (str. 43)!

2. Tvoril sam take obrazce!

3. A kupi tele, za katerega je posestnik zahteval 213 Din, za 182 Din; koliko dinarjev je odtrgal?

4. Trgovec ima v zalogi 356 hl žita, proda ga 168 hl; koliko hektolitrov žita še ostane?

5. 268	6. 846
73	— 395
<u>326</u>	

7. Mizar kupi 328 desk, 286 jih ima že v zalogi; koliko desk ima zdaj?

8. Posestnik proda od 328 ovac 136.

9. Kmet proda voz, za katerega je dal 637 Din, za 812 Din; koliko ima dobička?

10. A pridela 234 *q* repe in 468 *q* krompirja, od obojega proda 536 *q*; koliko centov mu še ostane?

1. Ponovi nalogo č) 1., 2., 3. (str. 54)!

2. Tvoril sam take obrazce!

3. V sirotišču porabijo na dan 127 *kg* kruha; koliko na teden?

4. Kmet zaseje na njivi 132 *l* ovsaa; koliko na 3 (7) takih njivah?

5. V sadovnjaku hočejo vsaditi 8 vrst sadnih dreves, v vsako vrsto 62, imajo jih pa le 296; koliko dreves manjka?

6. 1 *hl* pšenice tehta 82 *kg*, 1 *hl* ječmena 90 *kg*; koliko tehtajo 8 *hl* pšenice in 3 *hl* ječmena skupaj?

7. $43 \times 10 =$ 8. $56 \times 10 =$ 9. $89 \times 10 =$

1. Ponovi naloge č) 1., 2., 3. (str. 81)!

2. Tvoril sam take obrazce!

3. Brat dobi v 3 tednih 720 Din plače; koliko v 1 tednu?

4. Koliko tračnic po 7 *m* dolgih je treba za poljsko železnico, ki je dolga 994 *m*?

5. Razdelili so 936 Din tako med ubožce, da dobi vsak 8 Din; koliko ubožcev so obdarili?

6. 360 sveč zavijejo tako, da pride v vsak zavoje 6 sveč; koliko zavojev je bilo to? _____

7. Izvrši nastopne naloge in naredi preizkušnjo:

a) $243 \times 4 =$

b) $93 \times 8 =$

c) $152 \times 5 =$

č) $525 : 7 =$

d) $983 : 3 =$

e) $739 : 6 =$

8. 1 sviloprejka da okoli 230 m svilnate niti; koliko metrov svilnate niti dado 3 (2, 4) sviloprejke?

9. Na vozu je prostora za 8 q sena; koliko voženj je treba, da odpravijo 664 (456, 112) q sena?

10. Kmet nabere 675 hl krompirja, $\frac{1}{3}$ ga porabi za gospodarstvo; koliko hektolitrov krompirja ga more prodati?

11. Kmetica proda 2 puri po 81 Din; koliko kosov mila more kupiti za ta denar, ako velja 1 kos 9 Din?

Časovni računi.

1. Navedi tedenske dneve! Navedi 3. (5., 2., 7.) dan!

2. Minilo je 5 tedenskih dni; v kolikem tedenskem dnevu smo; kako se imenuje?

3. Koliko dni, ur in minut tedna je minilo v sredo ob 11. uri 30 minut dopoldne?

4. Navedi mesece! Imenuj 2. (5., 8., 11.) mesec!

5. Koliko mesecev istega leta je minilo, ako smo v maju?

6. Minilo je 8 mesecev; v kolikem mesecu smo, kako se imenuje?

7. Minilo je 20 mesečnih dni; v kolikem mesečnem dnevu smo?

8. Koliko mesečnih dni je minilo, ker smo v 16. dnevu?

9. Koliko mesecev in dni je minilo 12. marca (21. avgusta) a) v navadnem, b) v prestopnem letu?

10. Minilo je v navadnem (prestopnem) letu 28 (62, 97) dni; v katerem mesecu in v kolikem njegovem dnevu smo?

Shvatba ulomkov.

1. Razdelimo 3 (5, 9) jabolka med 2 otroka na enake dele; koliko dobi 1 otrok?

2. Razdelimo 7 hlebov med 3 ubožce na enake dele; koliko dobi 1 ubožec?

3. 11 pol papirja razdelimo med 4 učence na enake dele; koliko dobi 1 učenec?

4. 5 pl. = ? lg. 5. 6 cl = ? l 6. 12 g = ? kg

7. Razkaži na daljicah: a) $\frac{1}{2}$, $\frac{7}{2}$, b) $\frac{1}{6}$, $\frac{1^2}{3}$, c) $\frac{1}{4}$, $\frac{8}{4}$, $\frac{1^5}{4}$!

8. Kateri izmed ulomkov $\frac{3}{4}$, $\frac{5}{2}$, $\frac{5}{7}$, $\frac{1}{8}$ so pravi, kateri nepravi ulomki?

9. Čitaj nastopne ulomke: $\frac{4}{5}$, $\frac{5}{6}$, $\frac{4}{8}$, $\frac{7}{10}$, $\frac{1^5}{100}$, $\frac{4^3 6}{1000}$!

10. Kaj pove v ulomku $\frac{4}{5}$ število 5 pod črto in število 4 nad črto?

11. Zakaj imenujemo v ulomku $\frac{3}{8}$ število 8 imenovalac in zakaj 3 števec?

12. 1 celota = $\frac{?}{4}$, ($\frac{?}{8}$, $\frac{?}{10}$, $\frac{?}{100}$, $\frac{?}{1000}$).

13. a) $4 = \frac{?}{3}$ $5 = \frac{?}{7}$ $9 = \frac{?}{5}$ $10 = \frac{?}{100}$
 b) $3\frac{1}{2} = \frac{?}{2}$ $4\frac{3}{4} = \frac{?}{4}$ $7\frac{5}{9} = \frac{?}{9}$ $5\frac{7}{8} = \frac{?}{8}$

14. Koliko celih je: a) $\frac{4}{2}$, $\frac{6}{3}$, $\frac{2^4}{8}$, $\frac{4^5}{9}$, b) $\frac{5}{2}$, $\frac{1^1}{4}$, $\frac{4^0}{6}$, $\frac{8^8}{9}$?

15. Koliko je $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ Din?

Vsi 4 računski načini s celimi števili in ulomki.

Ustno računanje.

1. $500 + 300 =$ 2. $200 + 548 =$ 3. $426 + 200 =$
 4. $78 + 82 =$ 5. $360 + 530 =$ 6. $258 + 397 =$
 7. $3 + 2\frac{1}{2} =$ 8. $4\frac{1}{5} + 5 =$ 9. $2\frac{3}{8} + 5\frac{5}{8} =$

10. $900 - 400 =$ 11. $700 - 238 =$ 12. $658 - 300 =$
 13. $93 - 52 =$ 14. $870 - 230 =$ 15. $532 - 356 =$
 16. $8\frac{5}{7} - 2 =$ 17. $5\frac{3}{4} - \frac{1}{4} =$ 18. $11\frac{5}{9} - 4\frac{2}{9} =$

19. 6 krat 9 = 20. 7 krat 13 = 21. 6 krat 162 =
 22. 3 krat $\frac{2}{5}$ = 23. 2 krat $4\frac{1}{8}$ = 24. 7 krat $5\frac{3}{4}$ =

25. 9 v 72 = 26. $\frac{1}{3}$ od 120 = 27. 4 v 168 =
 28. $\frac{1}{5}$ od 335 = 29. 2 v $2\frac{2}{5}$ = 30. $\frac{1}{4}$ od $1\frac{3}{8}$ =

Pismeno računanje.

$$\begin{array}{r} 1. \quad 75 \\ 123 \\ \hline 256 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 \\ 2. \quad 3\frac{2}{5} \overline{) 2} \\ 1\frac{3}{5} \quad 3 \\ \hline 5\frac{4}{5} \quad 4 \\ \hline 10\frac{4}{5} \quad \frac{9}{5} = 1\frac{4}{5} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7 \\ 3. \quad 14\frac{1}{7} \overline{) } \\ 3\frac{5}{7} \\ \hline 6\frac{2}{7} \\ \hline 8\frac{6}{7} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4. \quad 652 \\ -367 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4 \\ 5. \quad 8\frac{3}{4} \overline{) 3} \\ -2\frac{1}{4} \quad 1 \\ \hline 6\frac{2}{4} \quad \frac{2}{4} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8 \\ 6. \quad 12 \overline{) } \\ -5\frac{3}{8} \end{array}$$

7. $138 \times 6 =$

8. $785 : 5 =$

9. $337 : 8 =$

10. $3 \times \frac{2}{5} =$

11. $\frac{3}{8} \vee \frac{6}{8} =$

12. $\frac{1}{8}$ od $\frac{10}{8} =$

Dodatek.

Naše mere in naš denar.

1. Dolgostne mere.

<i>km</i>	<i>m</i>	<i>dm</i>	<i>cm</i>	<i>mm</i>
1 <i>km</i> = 1000 <i>m</i>				
	1 <i>m</i> = 10 <i>dm</i>			
		1 <i>dm</i> = 10 <i>cm</i>		
			1 <i>cm</i> = 10 <i>mm</i>	
	1 <i>m</i> =		100 <i>cm</i>	
	1 <i>m</i> =		1000 <i>mm</i>	

2. Votle mere.

<i>hl</i>	<i>l</i>	<i>dl</i>	<i>cl</i>
1 <i>hl</i> = 100 <i>l</i>			
	1 <i>l</i> = 10 <i>dl</i>		
		1 <i>dl</i> = 10 <i>cl</i>	

3. Utežne mere.

<i>t</i>	<i>q</i>	<i>kg</i>	<i>dkg</i>	<i>g</i>
1 <i>t</i> = 10 <i>q</i> = 1000 <i>kg</i>				
	1 <i>q</i> = 100 <i>kg</i>			
		1 <i>kg</i> = 100 <i>dkg</i> = 1000 <i>g</i>		
			1 <i>dkg</i> = 10 <i>g</i>	

6. Vrednostne mere (denar).

Din	p
1 Din = 100 p	

Kovani denar:	petindvajsetica	= 25 p	
	poldinarnik	= 50 p	
	dinar	= 100 p	
	dvodinarnik	= 2 Din	
	desetdinarnik	= 10 Din	} srebrniki
	dvajsetdinarnik	= 20 Din	
	petdesetdinarnik	= 50 Din	
Papirnati denar:	10 Din, 100 Din, 1000 Din.		

7. Števne mere.

1 kopa	= 60 kosov	= 5 ducatov
	1 ducat	= 12 kosov
	1 par	= 2 kosa
1 bala papirja	= 10 risov	= 100 bk. = 1000 lg.
	1 ris	= 10 bk. = 100 lg. = 1000 pl.
		1 bk. = 10 lg. = 100 pl.
		1 lg. = 10 pl.

8. Časovne mere.

1 leto ima 12 mesecev (52 tednov in 1 dan),	1 dan ima 24 ur,
1 mesec ima povprečno 30 dni,	1 ura ima 60 minut,
1 teden ima 7 dni,	1 minuta ima 60 sekund.

Navadno leto ima 365, prestopno 366 dni.

Pravzaprav imajo meseci različno število dni, in sicer:

januar	ima 31 dni,	julij	ima 31 dni,
februar	28 dni,	avgust	31 dni,
(v prestopnem letu)	29 dni,	september	30 dni,
marec	31 dni,	oktober	31 dni,
april	30 dni,	november	30 dni,
maj,	31 dni,	december	31 dni,
junij	30 dni,		

Pregledna razpredelnica.

Celote	desetinke	stotinke	tisočinke
<i>m</i>	<i>dm</i>	<i>cm</i>	<i>mm</i>
<i>km</i>			<i>m</i>
Din		p	
<i>kg</i>		<i>dkg</i>	<i>g</i>
<i>g</i>	<i>dg</i>	<i>cg</i>	<i>mg</i>
<i>q</i>		<i>kg</i>	<i>dkg</i>
<i>t</i>	<i>q</i>		<i>kg</i>
<i>l</i>	<i>dl</i>	<i>cl</i>	
<i>hl</i>		<i>l</i>	<i>dl</i>

Cenik.

P r e d m e t	Din	p
1 q pšenice		
1 " rži		
1 " ječmena		
1 " ovsa		
1 " koruze		
1 " sena		
1 " slame		
<hr/>		
1 kg pšenične moke 0		
1 " " " I		
1 " " " II		
1 " ržene moke		
1 " ajdove moke		
1 " koruzne moke		
1 " fižola		
1 " graha		
1 " krompirja		
<hr/>		
1 kg riža		
1 " kave, žgane		
1 " " sirove		
1 " sladkorja		
1 " soli		
1 l olja		
1 " kisa		
1 kg čaja		
<hr/>		
1 kg govedine		
1 " teletine		
1 " svinjine		
1 " prekajene svinjine		
1 " slanine		
1 " masti		
1 " sirovega masla		
1 " masla		
<hr/>		
1 l petroleja		
1 kg sode		
1 " mila		
1 " sveč		
1 jajce		
1 l mleka		

Izpolni ta cenik s sedanjimi cenami!

Kazalo.

Številni obseg od 1 do 1000.

	Stran
A. Ponavljalni obrazec učne snovi v številnem obsegu od 1 do 100	5
B. Števila od 1 do 100	7
I. Shvatba števil	7
II. Seštevanje	9
1. Ustno računanje	9
Ulomki	19
2. Pismeno seštevanje	23
III. Odštevanje	28
1. Ustno računanje	28
Ulomki	40
2. Pismeno odštevanje	42
IV. Poštevanje z osnovnimi števili	48
1. Ustno računanje	48
2. Pismeno poštevanje	53
Ulomki	58
V. Razštevanje z osnovnimi števili	65
1. Ustno računanje	65
Ulomki	78
2. Pismeno razštevanje	79
Shvatba ulomkov	84
Pretvorba <i>a</i>) celih, <i>b</i>) mešanih števil na nepravne ulomke	85
Pretvorba nepravih ulomkov na <i>a</i>) cela, <i>b</i>) mešana števila	85
VI. Ponavljanje znane učne snovi	87
Dodatek. Mere	95
Cenik	98

Predmet

Str. p.

Kazalo

Številni opisi od 1 do 1000

A. Tehniški opisni deli zbirke opisa od 1 do 100	1 do 100
B. Številni opisi od 1 do 100	1 do 100
I. Številni opisi	1 do 100
II. Številni opisi	101 do 200
1. Opis izdelka	101 do 150
2. Opis sestavnih delov	151 do 200
3. Opis materiala	201 do 250
4. Opis obrabe	251 do 300
5. Opis vzdrževanja	301 do 350
6. Opis varnosti	351 do 400
7. Opis ekonomije	401 do 450
8. Opis ekologije	451 do 500
9. Opis socialne odgovornosti	501 do 550
10. Opis kakovosti	551 do 600
11. Opis inovativnosti	601 do 650
12. Opis trajnosti	651 do 700
13. Opis etičnosti	701 do 750
14. Opis pravičnosti	751 do 800
15. Opis vključnosti	801 do 850
16. Opis dostopnosti	851 do 900
17. Opis enakosti	901 do 950
18. Opis neopredeljenosti	951 do 1000

Vse pravice se pridržujejo.

UNIVERZITETNA KNJIŽNICA MARIBOR

21330/3

CODISS #

000510025

ZA ČITALNICO